

Klasa: UP/I 034-03/14-01/002
Urbroj: 580-09/88-2015-100
Zagreb, 17. ožujka 2015.

Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja, na temelju članka 30. stavka 1., članka 31. i članka 58. stavka 1. točke 1. Zakona o zaštiti tržišnog natjecanja („Narodne novine“, broj 79/09, 80/13) u upravnom postupku utvrđivanja narušavanja tržišnog natjecanja sklapanjem zabranjenog sporazuma, pokrenutom po službenoj dužnosti protiv poduzetnika Sokol Marić d.o.o., sa sjedištem u Zagrebu, Trg maršala Tita 8/II, Securitas Hrvatska d.o.o., sa sjedištem u Zagrebu, Zelinska 3, AKD-Zaštita d.o.o., sa sjedištem u Zagrebu, Savska cesta 28, Klemm Sigurnost d.o.o., sa sjedištem u Zagrebu, Drage Gervaisa 3, Bilić-Erić d.o.o., sa sjedištem u Sesvetama, Ljudevita Posavskog 3, V GRUPA d.o.o., sa sjedištem u Zagrebu, Remetinečki gaj 2H i Arsenal-Ivezić d.o.o., sa sjedištem u Varaždinu, Pavlinska 5, temeljem odluke Vijeća za zaštitu tržišnog natjecanja u sastavu: Mladen Cerovac, mag.iur., predsjednik Vijeća za zaštitu tržišnog natjecanja, Vesna Patrlj, dipl.iur., zamjenica predsjednika Vijeća za zaštitu tržišnog natjecanja, Denis Matić, dipl.iur. i mr.sc. Ljiljana Pavlic, članovi Vijeća za zaštitu tržišnog natjecanja, sa 11. sjednice, održane 17. ožujka 2015. donosi sljedeće

RJEŠENJE

I. Utvrđuje se da su poduzetnici Sokol Marić d.o.o., sa sjedištem u Zagrebu, Trg maršala Tita 8/II, Securitas Hrvatska d.o.o., sa sjedištem u Zagrebu, Zelinska 3, AKD-Zaštita d.o.o., sa sjedištem u Zagrebu, Savska cesta 28, Klemm Sigurnost d.o.o., sa sjedištem u Zagrebu, Drage Gervaisa 3, Bilić-Erić d.o.o., sa sjedištem u Sesvetama, Ljudevita Posavskog 3, V GRUPA d.o.o., sa sjedištem u Zagrebu, Remetinečki gaj 2H i Arsenal-Ivezić d.o.o., sa sjedištem u Varaždinu, Pavlinska 5, sklopili zabranjeni sporazum na način da su na sastanku održanom u prostorijama poduzetnika Tectus d.o.o. sa sjedištem u Zagrebu, Radnička cesta 48, 23. listopada 2013. godine, dogovorili minimalnu cijenu usluga privatne tjelesne zaštite čime su, u razdoblju od 23. listopada 2013. do 17. siječnja 2014., narušili tržišno natjecanje izravnim utvrđivanjem cijena u smislu članka 8. stavka 1. ZZTN-a.

II. Zabranjeni sporazum iz točke I. izreke ovog rješenja je *ex lege* ništetan, u smislu članka 8. stavka 4. Zakona o zaštiti tržišnog natjecanja.

III. Poduzetnicima iz točke I. izreke ovog rješenja izriču se sljedeće upravno-kaznene mjere:

- Sokol Marić d.o.o. u iznosu od 1.333.000,00 kuna (slovima: milijun tristo trideset tri tisuće kuna);
- Securitas Hrvatska d.o.o. u iznosu od 1.027.000,00 kuna (slovima: milijun dvadeset sedam tisuća kuna);
- AKD-Zaštita d.o.o. u iznosu od 905.000,00 kuna (slovima: devetsto pet tisuća kuna);

- Klemm Sigurnost d.o.o. u iznosu od 657.000,00 kuna (slovima: šesto pedeset sedam tisuća kuna);
- Bilić-Erić d.o.o. u iznosu od 942.000,00 kuna (slovima: devetsto četrdeset dvije tisuće kuna)
- V GRUPA d.o.o. u iznosu od 289.000,00 kuna (slovima: dvjesto osamdeset devet tisuća kuna);
- Arsenal-Ivezić d.o.o. u iznosu od 171.000,00 kuna (slovima: sto sedamdeset jedna tisuća kuna).

IV. Izreka ovog rješenja bit će objavljena u „Narodnim novinama“. Cjelokupno rješenje bit će objavljeno na stranici Agencije.

Obrazloženje

1. Pokretanje postupka

Agencija je zaključkom Klase: UP/I 034-03/2014-01/002, urbroj: 580-04/88-2014-002, od 17. siječnja 2014. (dalje: Zaključak), pokrenula postupak po službenoj dužnosti protiv poduzetnika: Sokol Marić d.o.o., sa sjedištem u Zagrebu, Trg maršala Tita 8/II (dalje: Sokol Marić), Securitas Hrvatska d.o.o., sa sjedištem u Zagrebu, Zelinska 3 (dalje: Securitas Hrvatska), AKD-Zaštita d.o.o., sa sjedištem u Zagrebu, Savska cesta 28 (dalje: AKD Zaštita), Klemm Sigurnost d.o.o., sa sjedištem u Zagrebu, Drage Gervaisa 3 (dalje: Klemm Sigurnost), Bilić-Erić d.o.o., sa sjedištem u Sesvetama, Ljudevita Posavskog 3 (dalje: Bilić Erić), V GRUPA d.o.o., sa sjedištem u Zagrebu, Remetinečki gaj 2H (dalje: V Grupa) i Arsenal-Ivezić d.o.o., sa sjedištem u Varaždinu, Pavlinska 5 (dalje: Arsenal Ivezić), radi utvrđivanja narušavanja tržišnog natjecanja sklapanjem zabranjenog sporazuma u smislu članka 8. stavka 1. ZZTN-a, a kojim se utvrđuje minimalna cijena pružanja zaštitarske usluge.

Naime, u studenome 2013. u medijima su se pojavili napisi o sastanku predstavnika vodećih zaštitarskih društava na kojem su isti dogovorili minimalnu cijenu troška sata rada zaštitara. Agencija je u studenom 2013. izvršila uvid u članak objavljen na internet stranicama „Novog lista“ (www.novolist.hr) pod nazivom „Šefovi zaštitarskih tvrtki dogovorili najnižu cijenu rada – da bi je opet kršili“ te u članke objavljene na internet stranici časopisa „Zaštita“.

S obzirom na navode kako se sastanak održao u prostorijama poduzetnika Tectus d.o.o., sa sjedištem u Zagrebu, Radnička cesta 48 (dalje: Tectus), koji je nakladnik i izdavač časopisa „Zaštita“, Agencija je zatražila očitovanje navedenog poduzetnika o činjenici održavanja te sadržaju predmetnog sastanka.

Sukladno očitovanju poduzetnika Tectus, odnosno glavnog urednika časopisa „Zaštita“, gospodina N.M., koje je u Agenciji zaprimljeno 9. prosinca 2013., utvrđeno je kako je sastanak održan, dana 23. listopada 2013. godine (dalje: Sastanak) u prostorijama poduzetnika Tectus, na adresi: Zagreb, Radnička cesta 48 te se kao sudionici sastanka navode stranke ovog postupka. Sastanku su ujedno, a sukladno očitovanju, prisustvovali i D.F., kao predsjednik Hrvatskog ceha zaštitara i N.M., kao glavni urednik časopisa „Zaštita“, A.K.B, kao izvršni urednik navedenog časopisa i D.N., novinar predmetnog časopisa.

Na navedenom sastanku, sukladno Priopćenju za javnost (dalje: Priopćenje), usvojena su tri zaključka od kojih prvi glasi, citat: „*Utvrđuje se minimalni trošak sata rada zaštitara, uz poštivanje svih zakona i pravilnika koji reguliraju status zaštitara, u iznosu 32,50 kuna*“, te se ističe kako, citat: „*Svi sudionici sastanka jedni su drugima međusobno obećali da će se od današnjega dana pridržavati svih točaka ovog dogovora*“.

Na temelju podataka koje je Agencija prikupila tijekom prethodnog istraživanja stanja na mjerodavnom tržištu u smislu članka 32. stavka 1. ZZTN-a, odnosno u predmetu istraživanja tržišta pružanja usluga privatne zaštite, klasa: 034-08/2013-01/264, Agencija je utvrdila kako postoje dostatne indicije za pokretanje postupka protiv navedenih poduzetnika, a radi utvrđivanja narušavanja tržišnog natjecanja sklapanjem zabranjenog sporazuma u smislu članka 8. stavka 1. ZZTN-a.

2. Stranke u postupku

2.1. Sokol Marić d.o.o.

Poduzetnik Sokol Marić d.o.o., sa sjedištem u Zagrebu, Trg Maršala Tita 8/II, primarno je registriran za usluge zaštite osoba i imovine te za pružanje svih vrsta usluga privatne zaštite. Navedene usluge pruža na cjelokupnom teritoriju Republike Hrvatske te ima ustrojene podružnice u Zagrebu, Rijeci, Osijeku, Splitu, Karlovcu, Puli, Sisku i Varaždinu.

2.2. Securitas Hrvatska d.o.o.

Securitas Hrvatska d.o.o., sa sjedištem u Zagrebu, Zelinska 3, pored drugih registriranih djelatnosti kao osnovnu djelatnost obavlja zaštitu osoba i imovine, a specijaliziran je za pružanje cjelokupnih usluga tjelesne i tehničke zaštite, zaštite od požara, pratnje novca i dragocjenosti, centralnog dojavnog sustava, intervencija nad priključenim alarmnim sustavima kao i kombiniranih sigurnosnih rješenja. Navedene usluge pruža na teritoriju Republike Hrvatske.

Securitas Hrvatska je dio grupacije Securitas Grupa koja djeluje u Sjevernoj Americi, Europi, Latinskoj Americi, Bliskom Istoku, Aziji i Africi.

2.3. AKD-Zaštita d.o.o.

AKD-Zaštita d.o.o., sa sjedištem u Zagrebu, Savska cesta 28, društvo je registrirano za zaštitu osoba i imovine. AKD Zaštita u vlasništvu je Agencije za komercijalnu djelatnost te obavlja sve poslove iz djelokruga zaštitarske djelatnosti. Svoje djelatnosti društvo obavlja putem centrale u Zagrebu, te poslovnih jedinica ustrojenim u većim gradovima Republike Hrvatske.

2.4. Klemm Sigurnost d.o.o.

Klemm Sigurnost d.o.o., sa sjedištem u Zagrebu, Drage Gervaisa 3, registrirano je za pružanje usluga tjelesne i tehničke zaštite. Svoje djelatnosti obavlja putem centrale u Zagrebu, te putem poslovnih jedinica u deset gradova na području Republike Hrvatske.

2.5. Bilić-Erić d.o.o.

Bilić-Erić d.o.o. sa sjedištem u Zagrebu, Ljudevita Posavskog 3, registrirano je za poslove privatne zaštite, koja podrazumijeva poslove tjelesne i tehničke zaštite. Djeluje na području Republike Hrvatske, te svoje usluge nudi domaćim i inozemnim poduzetnicima.

2.6. V Grupa d.o.o.

V Grupa d.o.o. sa sjedištem u Zagrebu, Remetinečki gaj 2H registrirano je za uslužne djelatnosti, a pored drugih djelatnosti navedenih u predmetu poslovanja ima registriranu i djelatnost privatne zaštite, koja podrazumijeva poslove tjelesne i tehničke zaštite.

2.7. Arsenal-Ivezić d.o.o.

Arsenal-Ivezić d.o.o. sa sjedištem u Varaždinu, Pavlinska 5, registrirano je, pored drugih djelatnosti, za pružanje usluga privatne zaštite koja podrazumijeva poslove tjelesne i tehničke zaštite. Ono je prvo trgovačko društvo registrirano za zaštitu osoba i imovine na području sjeverozapadne Hrvatske, a danas djeluje na teritoriju cijele Hrvatske.

3. Primijenjeni propisi

Agencija je u provedbi predmetnog upravnog postupka primijenila odredbe ZZTN-a, Uredbe o načinu utvrđivanja mjerodavnog tržišta («Narodne novine», broj: 9/11; dalje: Uredba o mjerodavnom tržištu), Uredbu o skupnom izuzeću horizontalnih sporazuma između poduzetnika («Narodne novine», broj: 72/2011; dalje: Uredba o horizontalnim sporazumima), Uredbe o sporazumima male vrijednosti («Narodne novine», broj: 9/11), Uredbe o kriterijima za izricanje upravno-kaznene mjere („Narodne novine“, broj:129/10, 23/15, dalje: Uredba o upravno-kaznenim mjerama) te Zakona o općem upravnom postupku («Narodne novine», broj: 47/09; dalje: ZUP), budući da se sukladno članku 35. stavku 1. ZZTN-a, u postupcima koji su u nadležnosti Agencije primjenjuje zakon kojim se uređuje opći upravni postupak.

Člankom 74. ZZTN-a propisano je kako se u primjeni ZZTN-a, a osobito u slučajevima postojanja pravnih praznina ili dvojbi pri tumačenju propisa, u skladu s člankom 1. Ugovora o pristupanju Republike Hrvatske Europskoj uniji («Narodne novine – Međunarodni ugovori» broj 2/12), primjenjuju se na odgovarajući način kriteriji koji proizlaze iz primjene pravila o tržišnom natjecanju u Europskoj uniji.

Sukladno navedenom, cjelokupna pravna stečevina Europske unije (*acquis communautaire*), koju čini primarno i sekundarno zakonodavstvo Europske unije, ali i sudska praksa, prvenstveno praksa Suda EU, važan je interpretativni instrument za primjenu hrvatskih propisa o zaštiti tržišnog natjecanja u slučaju pravnih praznina ili dvojbi u tumačenju tih propisa.

Stoga je Agencija izvršila uvid u Priopćenje Europske komisije Smjernice o primjeni članka 101. Ugovora o funkcioniranju Europske unije na horizontalne sporazume o suradnji (Službeni list C 11, od 14. siječnja 2011; dalje: Smjernice o horizontalnim sporazumima) i Priopćenje Europske komisije – Obavijest – Smjernice za primjenu članka 81. stavka 3. Ugovora o osnivanju EZ (koji odgovara članku 101. stavku 3. Ugovora o funkcioniranju Europske Unije) Službeni list C 101, od 27. travnja 2004.; dalje: Smjernice), dostupno u neslužbenom prijevodu na hrvatski jezik na internetskim stranicama Agencije (<http://www.aztn.hr/trzisno-natjecanje/42/prijevod-na-hrvatski>) kao i u presude Suda EU u predmetima:

- Presuda suda EU u predmetu *Sarrio v Commission*, broj: C-291/98 od 16. studenog 2000. (paragraf 50.)
- Presuda suda EU u predmetu *T-Mobile Netherlands BV and Others v Raad van bestuur van der Nederlandse Mededingingsautoriteit*, broj: C-8/08 (paragrafi 29.,30.,56.,61.)
- *Aalborg Portland*, broj: C-219/00, od 7. siječnja 2004. (paragraf 81., 84., 86.)
- Presuda suda EU u predmetu *Commission v Anic Participazioni*, broj: C-49/92 P (paragrafi 132,133);
- *Komisija protiv LCD -Liquid Crystal Displays (2010) COMP/39.309 od 8. prosinca 2010. (paragraf 433)*

Navedene odluke dostupne su na internetskoj stranici <http://eur-lex.europa.eu>.

Agencija je također izvršila uvid i u pravni akt kojim je uređena djelatnost privatne zaštite i to Zakon o privatnoj zaštiti («Narodne novine», broj 68/03, 31/10, 139/10; dalje: Zakon).

4. Mjerodavno tržište

Prema odredbi članka 7. ZZTN-a, mjerodavno tržište određuje se kao tržište određene robe i/ili usluga koje su predmet obavljanja djelatnosti poduzetnika na određenom zemljopisnom području.

Mjerodavno tržište, sukladno odredbi članka 4. Uredbe o mjerodavnom tržištu, utvrđuje se na način da se utvrdi njegova proizvodna dimenzija (mjerodavno tržište u proizvodnom smislu) i zemljopisna dimenzija (mjerodavno tržište u zemljopisnom smislu).

Sukladno članku 5. Uredbe o mjerodavnom tržištu, mjerodavno tržište u proizvodnom smislu obuhvaća sve proizvode za koje potrošači smatraju da su međusobno zamjenjivi s obzirom na njihove bitne značajke, cijenu ili način uporabe, odnosno navike potrošača.

Prema članku 6. Uredbe o mjerodavnom tržištu, mjerodavno tržište u zemljopisnom smislu obuhvaća zemljopisno područje na kojem poduzetnici sudjeluju u ponudi ili nabavi proizvoda.

Agencija je radi što preciznijeg utvrđivanja mjerodavnog tržišta u proizvodnom smislu izvršila uvid i u Zakon kojim se neposredno uređuje predmetna materija.

Sukladno članku 3. Zakona, djelatnost privatne zaštite obuhvaća poslove zaštite osoba i imovine koji se obavljaju tjelesnom i/ili tehničkom zaštitom, uz primjenu pravila postupanja propisanih Zakonom i propisima donesenim na temelju tog Zakona.

Tjelesna zaštita razumijeva zaštitu osoba i imovine koja se obavlja osobnom nazočnošću osobe koja obavlja poslove zaštite i njegovom zaštitnom aktivnošću, bez dominantne uporabe tehničkih sredstava i naprava, a kako je to utvrđeno člankom 2. stavkom 1. točkom 1. Zakona.

Tehnička zaštita, sukladno članku 2. stavku 1. točki 2. Zakona, razumijeva stvaranje tehničkih uvjeta za sprječavanje protupravnih radnji usmjerenih prema šticenoj osobi ili imovini.

Djelatnost privatne zaštite, sukladno članku 5. stavku 1. Zakona obuhvaća poslove koji za cilj imaju zaštitu osoba i imovine, a osobito: osiguranje mirnih prosvjeda i javnih okupljanja, osiguranje stambenih i poslovnih prostora, neposredna tjelesna zaštita osoba (tjelohranitelj), zaštita prirodnih dobara i okoliša, osiguranje i pratnja novca, vrijednosnih papira i dragocjenosti.

Navedene poslove, sukladno članku 5. stavku 2. pravne osobe i obrtnici mogu obavljati na temelju posebnog odobrenja koje izdaje nadležna policijska uprava, sukladno uvjetima koje propisuje ministar unutarnjih poslova. Pravne osobe i obrtnici provode privatnu zaštitu na temelju pisanog ugovora sklopljenog s fizičkim i pravnim osobama kojima pružaju zaštitu, što je utvrđeno člankom 6. Zakona.

Ujedno, poslovi privatne zaštite, sukladno članku 19. Zakona, ovisno o razini složenosti i ovlastima osoba koje ih obavljaju, razvrstavaju se na poslove: čuvara, zaštitara i zaštitara-tehničara.

Imajući u vidu gore navedeno, Agencija je u konkretnom slučaju razmatrala tržište pružanja usluge privatne tjelesne zaštite iz razloga što se na sastanku održanom 23. listopada 2013. u prostorijama izdavača poduzetnika Tectus raspravljalo o stanju na tržištu privatne tjelesne zaštite te je donesen zaključak kako se utvrđuje minimalan trošak rada zaštitara, uz poštivanje svih zakona i pravilnika koji reguliraju status zaštitara, u iznosu 32,50 kuna.

Agencija je mjerodavno tržište u zemljopisnom smislu odredila kao cjelokupni teritorij Republike Hrvatske iz razloga što predmetni poduzetnici djeluju, odnosno obavljaju djelatnost pružanja usluge privatne tjelesne zaštite na cjelokupnom teritoriju Republike Hrvatske.

Shodno navedenom, Agencija je kao mjerodavno tržište u proizvodnom i zemljopisnom smislu utvrdila tržište pružanja usluge privatne tjelesne zaštite na teritoriju Republike Hrvatske.

Budući da je u konkretnom predmetu riječ o horizontalnom sporazumu koji sadrži ograničenja koja se smatraju teškim ograničenjima tržišnog natjecanja, nije nužno detaljno utvrđivanje tržišne snage poduzetnika budući da njihovi tržišni udjeli ne utječu na činjenicu je li došlo do povrede odredbi ZZTN-a u konkretnom slučaju.

5. Sastanak sedam predstavnika zaštitarskih društava održan 23. listopada 2013. godine u prostorijama redakcije časopisa „Zaštita“

U studenome 2013. u medijima su se pojavili napisi o sastanku predstavnika vodećih zaštitarskih društava na kojem su isti dogovorili minimalnu cijenu sata rada zaštitara. Agencija je izvršila uvid u članak objavljen na internet stranicama „Novog lista“ (www.novilist.hr) pod nazivom „Šefovi zaštitarskih tvrtki dogovorili najnižu cijenu rada – da bi je opet kršili“ te uvidom u članke objavljene na internet stranici časopisa „Zaštita“.

Ujedno, Agencija je zatražila očitovanje poduzetnika Tectus koje je u Agenciji zaprimljeno 9. prosinca 2013., te je utvrđeno kako je točno da je sastanak održan, dana 23. listopada 2013. godine u prostorijama poduzetnika Tectus, na adresi: Zagreb, Radnička cesta 48. Ujedno, u predmetnom očitovanju navodi se kako je isti održan na inicijativu glavnog urednika časopisa „Zaštita“, N.M.

Sudionici predmetnog sastanka, prema navodima iz očitovanja, bili su predstavnici zaštitarskih društava kako slijedi:

1. Sokol Marić
2. Securitas Hrvatska
3. AKD Zaštita
4. Klemm Sigurnost
5. Bilić Erić
6. V Grupa
7. Arsenal Ivezić

Osim gore navedenih poduzetnika, kao sudionici sastanka navode se i:

8. Hrvatski ceh zaštitara, sa sjedištem u Zagrebu, Sarajevska 29, zastupan po D.F., predsjedniku
9. Tectus, zastupan po N.M., glavnom uredniku časopisa „Zaštita“, A.K.B., izvršnom uredniku časopisa „Zaštita“, te D.N., novinaru.

Na navedenom sastanku, sukladno Priopćenju, usvojena su tri zaključka od kojih prvi glasi, citat: „*Utvrđuje se minimalni trošak sata rada zaštitara, uz poštivanje svih zakona i pravilnika koji reguliraju status zaštitara, u iznosu 32,50 kuna*“.

Nadalje, sukladno predmetnom Priopćenju koje je uslijedilo nakon sastanka navodi se, citat: „*Svi sudionici sastanka jedni su drugima međusobno obećali da će se od današnjega dana pridržavati svih točaka ovog dogovora*“.

Ujedno, u predmetnom Priopćenju ističe se kako okupljeni poduzetnici čine 65 posto tržišta, te predstavljaju gotovo 70 posto zaposlenih u predmetnom sektoru, odnosno u hrvatskom zaštitarstvu.

6. Obavijest o preliminarno utvrđenim činjenicama u postupku

Sukladno članku 48. stavku 1. ZZTN-a, Agencija je dužna strankama u postupku prije zakazivanja usmene rasprave dostaviti Obavijest o preliminarno utvrđenim činjenicama u postupku, kako bi im osigurala mogućnost da se izjasne o svim relevantnim činjenicama i okolnostima.

Stoga je Agencija, nakon što je utvrdila relevantne činjenice i okolnosti, na temelju članka 48. ZZTN-a dostavila strankama Obavijest o preliminarno utvrđenim činjenicama u postupku, Klase: UP/ I 034-03/14-01/002, Urbroj: 580-04/88-2014-039 od 22. svibnja 2014. (dalje: Obavijest).

U Obavijesti se ističe kako dotad utvrđene činjenice ukazuju na to da je na Sastanku postignut dogovor o minimalnoj cijeni pružanja zaštitarske usluge, a što predstavlja povredu odredbe članka 8. stavka 1. ZZTN-a.

Nadalje, Agencija je u Obavijesti pozvala stranke da u roku od mjesec dana od primitka iste u pisanom obliku dostave svoje primjedbe, kao i da predlože eventualno saslušanje dodatnih svjedoka i izvođenje dodatnih dokaza.

6.1. Očitovanje poduzetnika Sokol Marić d.o.o.

Očitovanje poduzetnika Sokol Marić Agencija je zaprimila 24. lipnja 2014. te je isti, u bitnome, naveo kako je do zaključka iz teksta Obavijesti došlo prvenstveno zbog toga što Vijeće smatra da su „cijena rada“ i „cijena usluge“ identičan pojam.

Nadalje, poduzetnik navodi kako iz članka na kojem se i temelji ovaj postupak nije moguće utvrditi da bi bilo koje od prozvanih društava dogovaralo cijenu usluga niti da bi ta navodno utvrđena cijena imala kakvog efekta na formiranje cijena u postupcima javne nabave. Ujedno, ističe kako niti u jednoj od ponuda poduzetnika Sokol Marić nije navedena sporna cijena od 32,50 kuna.

Sokol Marić nadalje ističe kako je u već danom očitovanju obrazložio na koji se način utvrđuje cijena rada zaštitara gledano u ukupnosti svih zavisnih troškova kao i same satnice zaštitara, no kako Vijeće uopće nije razmotrilo taj dio očitovanja.

Navodi Vijeća, prema mišljenju poduzetnika Sokol Marić ne mogu se odnositi na sporno Priopćenje jer niti oni niti drugi poduzetnici uopće nisu raspravljali o cijeni usluga nego su se „žalili“ da je cijena rada upravo tih 32,50 kuna, a da je takvu cijenu usluga nemoguće dostići na tržištu.

Zaključno, Sokol Marić ostao je kod navoda danih u očitovanju od 6. veljače 2014. te je predložio kao dokaz saslušanje predsjednika uprave, Zlatka Marića, kao i uvid u sve odluke o odabiru u postupcima javnog nadmetanja u spornom periodu za sve vrste zaštitarskih usluga.

6.2. Očitovanje poduzetnika Securitas Hrvatska d.o.o.

Očitovanje poduzetnika Securitas Hrvatska Agencija je zaprimila 23. lipnja 2014., te se u bitnome navodi, kako slijedi.

Securitas Hrvatska ističe kako je netočno da je na Sastanku dogovorena minimalna cijena pružanja zaštitarskih usluga te kako je Sastanak bio neformalnog karaktera, bez decidiranih zaključaka i dogovora te ponuđena cijena od 32,50 kuna ili više ništa ne dokazuje, a pogotovo ne dokazuje dogovor.

Nadalje, Securitas Hrvatska navodi kako je i prije na pojedinim natjecajima nudio slične ili više cijene od te cijene, te ne vidi u tome ništa sporno, ističući kako cijenu zaštitarskih usluga određuje tržište, a na njima je odluka hoće li se prijaviti na neki natjecaj ili ne.

Slijedom navedenog, Securitas Hrvatska ističe kako nikad nije bio niti će biti stranka sporazuma o minimalnim cijenama pružanja zaštitarskih usluga;

6.3. Očitovanje poduzetnika AKD-Zaštita d.o.o.

Očitovanje poduzetnika AKD Zaštita Agencija je zaprimila 24. lipnja 2014. godine, te se u bitnome navodi, kako slijedi.

AKD Zaštita prvenstveno je istaknuo prigovor promašene pasivne legitimacije, s obzirom na to da je Agencija AKD Zaštitu naznačila kao stranku u postupku iako je zakonski zastupnik AKD Zaštite, na Sastanku bio prisutan u svojstvu predsjednika tjelesne zaštite pri Hrvatskoj udruzi poslodavaca.

AKD Zaštita nadalje je istaknuo kako je Agencija propustila utvrditi pravo stanje stvari, odnosno utvrditi sve činjenice koje su od utjecaja za pravilno rješenje predmetne stvari, te kako je životno nelogično da bi postigli zabranjeni sporazum na Sastanku te potom o tome sastavili priopćenje i obznanili ga sveukupnoj javnosti.

Nadalje, AKD Zaštita naveo je kako je njen zakonski predstavnik na početku predmetnog sastanka decidirano izjavio kako predmet spornog sastanka, uvažavajući pravila tržišnog natjecanja, ne može biti razgovor o cijeni predmetne usluge što su svi sudionici Sastanka i akceptirali.

AKD Zaštita ističe i kako okolnost da se u ponudama AKD Zaštite, nakon Sastanka pojavljivala cijena od 32,50 kuna ne mora nužno značiti da je to posljedica dogovora, s obzirom na to da je ta cijena bila i ranije naznačavana u ponudama istog, te da je ista u okviru normalnih tržišnih uvjeta. U tom smislu, Agencija, prema mišljenju AKD Zaštite, nije dokazala namjeru stranaka za antikompitivnim djelovanjem kao niti da su stranke primjenjivale odredbe navodnog zabranjenog sporazuma.

AKD Zaštita u svom očitovanju također ističe kako na tržištu nije došlo do promjena, kako nisu nastupile okolnosti koje odstupaju od normalnih tržišnih uvjeta te kako slijedom svega navedenog nije niti postojala praksa usklađenog djelovanja protivno pravilima tržišnog natjecanja.

Ključni cilj i težište diskusije Sastanka, prema navodima AKD Zaštite bilo je osnivanje zaštitarske komore koja bi štitila struku i imala pravo sankcionirati nezakonito poslovanje.

Nadalje, AKD Zaštita navodi kako riječi troškovi rada i cijena nisu sinonimi stoga ih Agencija nema pravo tako tumačiti, a do navođenja spornog iznosa od 32,50 kune došlo je zbrajanjem pojedinih iznosa različitih troškova koji temeljem relevantnih zakona terete takvu vrstu usluge. AKD ističe i kako Agencija nije ocijenila očitovanja stranaka u postupku.

AKD Zaštita je predložio i dodatne dokaze u smislu saslušanja zakonskog zastupnika Nevena Martića, D.F., predsjednika Hrvatskog ceha zaštitara, i predstavnika Hrvatske gospodarske komore koji je prijedlog za utvrđivanje minimalne cijene rada zaštitara uputio nadležnom Ministarstvu unutarnjih poslova.

6.4. Očitovanje poduzetnika Klemm Sigurnost d.o.o.o.

Iako je Agencija u Obavijesti pozvala stranke da u roku od mjesec dana od primitka iste u pisanom obliku dostave svoje primjedbe, kao i da predlože eventualno saslušanje dodatnih svjedoka i izvođenje dodatnih dokaza, u Agenciji nije zaprimljeno pisano očitovanje na Obavijest od strane poduzetnika Klemm Sigurnost.

6.5. Očitovanje poduzetnika Bilić-Erić d.o.o.

Očitovanje poduzetnika Bilić Erić Agencija je zaprimila 26. lipnja 2014., te se u bitnome navodi, kako slijedi.

Poduzetnik Bilić Erić uvodno je istaknuo kako nije postignut nikakav dogovor o cijeni i kako cijenu od 32,50 kuna neki poduzetnici uopće nisu nudili u natječajima, dok ju je Bilić Erić ponudio samo jednom nakon održanog sastanka, a prije istog također je nudio iste ili slične cijene. Ujedno, Bilić Erić istaknuo je kako do dogovora nije došlo jer bi se u tom slučaju sve stranke dogovora bile dužne pridržavati, a što u ovom predmetu nije slučaj.

Nadalje, Bilić Erić navodi kako nije postojala volja s njegove strane da se postupa po bilo kakvom dogovoru, a što je razvidno iz oscilacije cijena koje je nudio na natječajima nakon sastanka.

Vezano uz Priopćenje, Bilić Erić navodi kako nije mogao utjecat na sadržaj istog, kako ga nije autorizirao, kao niti članak objavljen u „Novom listu“, za koji je saznao izvan roka za podnošenje demantija, zbog čega ta činjenica ne može biti odlučna u ovom postupku.

Zaključno, Bilić Erić predložio je saslušanje zakonskog zastupnika Matije Jozića, zatim saslušanje svih sudionika sastanka te je predložio uvid u dokumentaciju za postupke javne nabave prije 23. listopada 2013.

6.6. Očitovanje poduzetnika V grupa d.o.o.

Očitovanje poduzetnika V Grupa Agencija je zaprimila 26. lipnja 2014., te se u bitnome navodi, kako slijedi.

V Grupa istaknula je kako je Sastanak održan na inicijativu N.M., glavnog urednika časopisa „Zaštita“, a s ciljem iznošenja problema s kojima se sudionici sastanka suočavaju, zatim kako bi se raspravilo o stanju na mjerodavnom tržištu tjelesne zaštite, predložile izmjene i dopune

Zakona o privatnoj zaštiti, iniciralo osnivanje zaštitarske komore i potrebi suzbijanja nelojalne konkurencije na mjerodavnom tržištu.

Na predmetnom sastanku, prema navodima V Grupe, nije donesen zaključak u pogledu utvrđivanja minimalne cijene pružanja zaštitarske usluge, već su sudionici sastanka utvrdili kako je trošak sata rada zaštitara minimalno 32,50 kune. Navedeno je utvrđeno, s obzirom na to da je u porastu ponuda pružanja zaštitarskih usluga za cijenu nižu od minimalnih troškova, a time se narušava tržišno natjecanje.

Stoga je na Sastanku donesen zaključak u pogledu minimalnog troška sata rada zaštitara kako bi ukazali koliki je stvarni trošak rada zaštitara.

Nadalje, sukladno očitovanju V Grupe primarni cilj Sastanka bila je rasprava o pojavi nelojalne konkurencije na mjerodavnom tržištu i inicijativa osnivanja zaštitarske komore kroz izmjene i dopune zakona o privatnoj zaštiti.

Vezano uz napise u časopisu „Novi list“, V Grupa je navela kako je dostavila svoj odgovor časopisu „Novi list“ no kako isti nije autoriziran te se ne može smatrati autoriziranom izjavom.

V Grupa predložila je saslušanje dodatnih svjedoka i to: I.K., pomoćnice Ministra unutarnjih poslova, zatim H.Š., predsjednika udruge zaštitara i detektiva pri Hrvatskoj gospodarskoj komori i D.F., predsjednika Hrvatskog ceha zaštitara.

6.7. Očitovanje poduzetnika Arsenal Ivezic d.o.o.

Očitovanje poduzetnika Arsenal Ivezic Agencija je zaprimila 23. lipnja 2014. godine, te se u bitnome navodi, kako slijedi.

Poduzetnik Arsenal Ivezic istaknuo je kako se ne može složiti s odlukom Vijeća da je Sastanak imao za svrhu, odnosno predstavlja zabranjeni sporazum koji ima za cilj sprječavanje, ograničavanje ili narušavanje tržišnog natjecanja. Naime, prema navodima Arsenal Ivezic, održavanje navedenog sastanka bilo je pokrenuto radi analize stanja u zaštitarstvu, mogućnostima poboljšanja istog te razmatranja mogućnosti osnivanja zaštitarske komore.

Nadalje, Arsenal Ivezic navodi, kako se unutar tog Sastanka nametnula kao tema i nelojalna konkurencija u zaštitarskoj djelatnosti te cijene zaštitarskih usluga koje ruše kvalitetu pružanja zaštitarskih usluga. U tom smislu spomenuta je i visina troškova koje tvrtka ima po satu rada zaštitara, a koji troškovi su istaknuti još prije desetak godina od strane Ministarstva unutarnjih poslova u analizi troškova rada u zaštitarstvu.

Smisao Sastanka, prema navodima Arsenal Ivezic, išao je prema artikuliranju smjernica za poboljšanje stanja u zaštitarskoj djelatnosti na svim razinama i to dizanje kvalitete izvođenja usluge, ispunjavanje i kontrola uvjeta za rad gospodarskih subjekata u zaštitarstvu, ispunjavanje standarda i uvjeta za radnike koji obavljaju poslove u zaštitarstvu itd.

7. Usmena rasprava

Radi pružanja mogućnosti strankama da se u postupku očituju o činjenicama i okolnostima koje su od važnosti za donošenje rješenja, Agencija je, temeljem odredbe članka 50. stavka 1., 14. srpnja 2014. ZZTN-a održala usmenu raspravu. Na navedenu raspravu pristupili su svi pozvani poduzetnici, odnosno njihovi zastupnici, osim poduzetnika Sokol Marić, a koji je svoj nedolazak ispričao pisanim putem.

S obzirom na to da su poduzetnici inzistirali na istovremenom saslušanju svih zakonskih zastupnika, usmena rasprava je prekinuta te je nastavak iste zakazan za dan 9. rujna 2014. (dalje: usmena rasprava).

Na usmenu raspravu pristupili su i dali svoj iskaz i uredno pozvani svjedoci N.M. i D.F.

Na održanoj usmenoj raspravi prvenstveno su saslušani pozvani svjedoci te su isti izjavili kako slijedi.

7.1. Iskaz svjedoka N.M.

Svjedok N.M., vlasnik je društva Tectus te glavni urednik časopisa „Zaštita“ koji je u vlasništvu navedenog društva, a u bitnome je iskazao kako slijedi.

Svjedok je istaknuo kako je Sastanak održan na njegovu inicijativu, a sudionici istog pozvani su pisanim putem (e-mailom) bez predočenja dnevnog reda. Poziv je upućen tom prigodom na još nekoliko adresa, no svjedok se trenutno nije sjećao kojih. Na upit voditeljice postupka, svjedok je istaknuo kako je u pozivu upućenom sudionicima naveo kako će se razgovarati o stanju tržišta zaštite.

Priopćenje koje je nastalo nakon Sastanka je sastavio novinar i izvršni urednik časopisa „Zaštita“, dok je on kao glavni urednik nakon što ga je pročitao, isti i odobrio, te je naveo kako nije zaprimio primjedbe na sadržaj Priopćenja od strane sudionika sastanka.

Na upit punomoćnice poduzetnika Bilić Erić naveo je kako sadržaj sastanka odgovara sadržaju Priopćenja, a na daljnji upit punomoćnice Bilić Erić je li autor predmetnog Priopćenja bio prisutan tijekom cijelog sastanka, isti je odgovorio potvrdno. Na dodatni upit punomoćnice poduzetnika Bilić Erić kako je na navedenom sastanku uopće došlo do toga da se donose konkretni zaključci i utvrđuju konkretne procedure u pogledu minimalnog troška, svjedok je odgovorio kako je tijekom sastanka saznao, konkretno od gospodina D.F., neke informacije koje ranije nije znao. Naveo je kako se radi o informaciji o postojanju minimalnog troška sata rada zaštitara koja je utvrđena od strane Ministarstva unutarnjih poslova još 1999. godine, te kako se povela rasprava o već definiranoj cijeni troška sata rada zaštitara. Na upit voditeljice postupka zašto je u Priopćenju kojeg je odobrio navedeno da su usvojeni zaključci kojih će se svi pridržavati, svjedok je odgovorio da je to njegova novinarska sloboda.

Na upit zakonskog zastupnika poduzetnika Securitas Hrvatska u kojem smislu se pokrenula ta rasprava, isti je naveo kako se ta rasprava pokrenula u smislu je li ta cijena realna na tržištu ili nije, odnosno kako je potvrđeno, da kad se ispoštuju sva zakonska davanja da je to neka točka kad poslovanje postaje nerentabilno. Na daljnji upit zakonskog zastupnika poduzetnika Securitas Hrvatska što je bio pokretač razgovora o cijeni svjedok je odgovorio kako se pod cijenom troška rada sata zaštitara misli na trošak rada zaštitara s uključenim svim zakonskim davanjima te da je pokretač bilo stanje na zaštitarskom tržištu te kako se nije razgovaralo o pojedinačnim cijenama usluga koje pojedine tvrtke nude na tržištu.

Na daljnji upit zakonskog zastupnika poduzetnika Securitas Hrvatska je li se prije objave Priopćenja savjetovao s kim od sudionika sastanka, isti je odgovorio da sa svima nije, ali se s nekim konzultirao, no ne sjeća se s kim.

Na upit punomoćnice poduzetnika AKD Zaštita sjeća li se je li na početku predmetnog sastanka netko izjavio da predmet sastanka ne smije biti razgovor o cijenama u smislu nezakonitog djelovanja, svjedok je odgovorio kako se toga ne sjeća.

Svjedok, je na upit zakonskog zastupnika poduzetnika Securitas Hrvatska odgovorio kako je točno da je preuzeo obvezu nakon Sastanka upoznati nekoga u Ministarstvu unutarnjih poslova, s temom sastanka, te kako je tu obvezu izvršio, ali kako sudionike sastanka nije povratno o istom obavijestio.

Na upit zakonskog zastupnika poduzetnika AKD Zaštita da potvrdi autentičnost e-mail poruke koju mu je predočio, a to je e-mail svjedoka upućen sudionicima sastanka u kojem ih obavještava kako u prilogu dostavlja informaciju o pravnom uređenju pitanja osnivanja strukovnih komora, svjedok isto potvrđuje. Zakonski zastupnik poduzetnika AKD Zaštita predočio je svjedoku dokument koji naziva „hodogram za osnivanje zaštitarske komore“ (iako dokument nije tog naziva) te ga je upitao je li to taj dokument koji je u prilogu uputio sudionicima sastanka, te je svjedok odgovorio potvrdno.

Svjedok je zaključno iskazao kako je Sastanak bio neformalnog karaktera, kako je sazvan na inicijativu časopisa „Zaštita“, Priopćenje izdano nakon Sastanka bilo je priopćenje za medije bez ikakve pravne forme koja obvezuje ikoga na išta. Razgovaralo se o troškovima koje tvrtke imaju sa svojim zaposlenicima, zatim o osnivanju komore koja bi unaprijedila loše stanje na zaštitarskom tržištu te ne vidi zbog čega su stranke dovedene u ovu situaciju.

7.2. Iskaz svjedoka D.F.

Svjedok D.F. predsjednik je Hrvatskog ceha zaštitara, a u bitnom je iskazao kako slijedi.

Svjedok je naveo kako je bio prisutan na Sastanku u svojstvu predsjednika Hrvatskog ceha zaštitara te dodao kako je i on bio jedan od inicijatora istog, ujedno je naveo kako je iste godine kada je održan Sastanak, pred ljetu, već bio održan neformalni sastanak na kojem je načelno dogovoreno ponovno okupljanje, a s temom potrebe transformacije Hrvatskog ceha zaštitara u zaštitarsku komoru s javnopravnim ovlastima te kako je to bila i najvažnija točka dnevnog reda.

Nadalje, svjedok je istaknuo i kako je povod sastanku bio i pad prihoda za 6,5%, pad plaća za 9,1% uz istovremeni rast broja zaposlenih u zaštitarskom sektoru, prvi put nakon deset godina.

Svjedok je u svom iskazu istaknuo kako se na sastanku nije razgovaralo o cijeni zaštitarske usluge već da su prisutni tom prilikom konstatirali da trošak, vezano uz već ranije spomenutu vrijednost od 32,50 kuna ne može biti niži već u najmanju ruku identičan ili viši i da je svaki rad ispod toga rad u korist vlastite štete.

Na upit zakonskog zastupnika poduzetnika Securitas Hrvatska je li bilo razgovora o ponovnom otvaranju procesa i pregovora sa sindikatima i potrebi sklapanja novog kolektivnog ugovora, svjedok je odgovorio potvrdno.

Na upit punomoćnice poduzetnika AKD Zaštita je li na sastanku bilo kakvih ograda u smislu da je zabranjeno raspravljati o cijenama usluga, svjedok je naveo kako je rečeno da moraju paziti „da ne završe kao pekari“ te time smatra da su se svi sudionici ogradili od toga da se na sastanku ne razgovara o cijeni nego o trošku sata rada zaštitara.

Na upit punomoćnice poduzetnika Sokol Marić ima li svjedok još koju funkciju pored one koju je naveo u smislu je li vlasnik ili odgovorna osoba nekog poduzetnika, svjedok je odgovorio kako nije, ali je u vrijeme predmetnog sastanka bio savjetnik uprave u poduzetniku Protect Rijeka, što od prosinca 2013. više nije.

Svjedok je u spis dostavio cd disk za „Djelatnosti privatne zaštite – neki pokazatelji poslovanja za 2012.,2011. i 2010. godinu“, zatim cd disk Hrvatskog ceha zaštitara za koji navodi da sadrži analizu tržišta privatne zaštite i općenito javne nabave, te dokument „Cenovni del – kalkulacija“ koji je dobio od slovenskih kolega, a kao ogledni primjerak kako je to uređeno u Sloveniji.

7.3. Iskazi stranaka

Na usmenoj raspravi prisustvovali su zakonski zastupnici svih poduzetnika, odnosno stranaka u ovom postupku, koji su ostali kod pisanih očitovanja danih u postupku te su iskoristili svoje pravo da se na usmenoj raspravi očituju o činjenicama i okolnostima važnim za donošenje rješenja u ovoj upravnoj stvari.

Sokol Marić se dodatno očitovao te istaknuo kako Vijeće nije shvatilo razliku pojma cijene rada i cijene usluge, kako se na Sastanku radilo o usuglašavanju troška i dodao je kako iz Priopćenja nigdje nije vidljivo da se radi o cijeni usluge. Ujedno ističe kako nitko od prisutnih nije niti razgovarao niti potencirao temu pružanja usluga zaštite.

Securitas Hrvatska se dodatno očitovao kako je zakonski zastupnik bio prisutan na Sastanku no s tematikom sastanka nije bio upoznat jer ista nije niti postojala, odnosno kako je na Sastanak došao nakon više poziva gospodina N.M. zbog lošeg stanja u zaštitarstvu te se odazvao istom kako bi vidio postoji li volja ljudi koji se bave zaštitarstvom da se pokuša pokrenuti proces razgovora oko kolektivnih ugovora i formiranja komore koja bi jedino mogla urediti stanje na zaštitarskom tržištu.

Glavni sadržaj razgovora, prema navodima Securitas Hrvatska, bio je o načinu formiranja komore, te vezano uz javnu nabavu, odnosno u smislu vraćanja na situaciju koja je prethodila sadašnjoj u smislu pokušaja sređivanja stanja na crnom tržištu.

Securitas je u tom smislu istaknuo i kako se i gospodin N.M. obvezao da će razgovarati s relevantnim osobama iz Ministarstva unutarnjih poslova te je istaknuo kako nakon predmetnog sastanka nije ništa učinjeno od strane gospodina N.M. niti se ikad isti više javio po tom pitanju.

Nadalje, naveo je i kako je dio tog razgovora vođen i oko toga koja bi udruga predstavljala zaštitare u razgovoru sa socijalnim partnerima, da li bi to bio Hrvatski ceh zaštitara ili Hrvatska udruga poslodavaca, a kako se najveći dio rasprave vodio o tome kako je moguće da poduzetnici koji imaju milijunske dugove i dalje dobivaju poslove na javnim natječajima.

Ujedno, naveo je kako se cijena spominjala u kontekstu da je već prije nekoliko godina utvrđen trošak, kalkulacija prosječne minimalne cijene sata rada zaštitara za poslodavca.

Vezano uz Priopćenje, naveo je kako isto nije niti pročitao, pa slijedom toga isto nije niti mogao demantirati.

AKD Zaštita se dodatno očitovao i naveo kako je zakonski zastupnik bio prisutan na Sastanku te ističe kako je pozvan od strane gospodina N.M., ali više na inicijativu gospodina D.F., a zbog toga što je on osobno predsjednik udruge zaštitara u Hrvatskoj udruzi poslodavaca, dok je gospodin D.F., kao predsjednik Hrvatskog ceha zaštitara tražio podršku da se pri osnivanju komore istakne Hrvatski ceh zaštitara kao nositelj tih aktivnosti.

Nadalje, naveo je kako novinarka članka objavljenog u časopisu „Novi list“ ne razlikuje minimalni trošak sata rada od minimalne cijene te je u spis predao e-mail dopis novinarke od 28. listopada 2013. iz kojeg smatra da se može utvrditi navedeno.

Istaknuo je i kako je on na početku Sastanka rekao prisutnima, a oko čeg su se svi složili, kako se ne može razgovarati o cijenama usluga da ne bi snosili posljedice kao „pekari“.

Vežano uz trošak sata rada zaštitara isti se spominjao u smislu već prijašnjeg izračuna (Kalkulacije) i o tome se razgovaralo samo u smislu da je to matematički zbir zakonskih obveza.

AKD Zaštita ističe kako navode Priopćenja nije demantirao, te je naveo kako je glavni fokus Sastanka bilo osnivanje zaštitarske komore, a što dokazuje e-mail dopisom koji je predao u spis.

Na upit punomoćnice AKD Zaštite je li došlo do kakvih promjena u poslovanju u odnosu na razdoblje prije i poslije sastanka isti navodi kako nije, jer to ni nije bio cilj sastanka.

Klemm Sigurnost se očitovao kako zakonski zastupnik poduzetnika Klemm Sigurnost nije bio prisutan na Sastanku već je u ime poduzetnika bio gospodin B.L. koji je zaposlen u poduzetniku Klemm Sigurnost.

Prema njegovim navodima, B.L. ga je upoznao s činjenicom da postoji namjera osnivanja zaštitarske komore i da se o tome na Sastanku raspravljalo, te kako o drugome nisu razgovarali.

Na upit punomoćnika poduzetnika Klemm Sigurnost je li B.L. odgovorna osoba za zastupanje Klemm Sigurnost isti je odgovorio kako nije, a na daljnji upit je li ima ovlasti donositi odluke u ime poduzetnika, isti je odgovorio negativno.

Vežano uz Priopćenje, zakonski zastupnik je naveo kako nema saznanja jesu li demantirani navodi Priopćenja.

Bilić Erić se dodatno očitovao kako je zakonski zastupnik poduzetnika Bilić Erić bio prisutan na Sastanku na koji je pozvan putem e-maila gospodina N.M. te mu tematika sastanka nije bila poznata s obzirom da se radilo o neformalnom sastanku za koji tematika nije niti postojala.

Nadalje, naveo je kako je to bilo neformalno druženje bez ikakvih zaključaka i kako je trošak sata komentiran u smislu već donesene Kalkulacije iz 1999. godine.

Vežano uz Priopćenje navodi kako isto nije niti vidio niti autorizirao pa tako ni demantirao, a portale nema naviku pratiti.

V Grupa se dodatno očitovala kako je zakonski zastupnik poduzetnika V Grupa bio prisutan na Sastanku na koji je pozvan putem e-maila gospodina N.M. Nadalje, navodi kako je došlo do nerazumijevanja novinara i urednika časopisa „Zaštita“, a kasnije i drugih, oko pojma minimalne cijene rada i minimalne cijene usluga.

Navodi kako je točno da je dao odgovor novinarki časopisa „Novi list“ vežano uz Sastanak, ali ističe kako isti nije autoriziran, te kako ni Priopćenje nije autorizirano.

Na upit voditeljice postupka je li dao odgovor objavljen u časopisu „Novi list“ isti je odgovorio da je, ali kako je novinarka pogrešno interpretirala, te vežano uz podatke koje je dao o posebnom natječaju u predmetnom članku „Novog lista“ isti navodi kako je potvrdio neke podatke, ali u smislu da to pokazuje da ne postoji dogovor i da ga nije moguće postići; Sukladno njegovim navodima, Priopćenje nije niti autorizirao pa tako ni demantirao, a portale nema naviku pratiti;

Arsenal Ivezić se dodatno očitovao kako je zakonski zastupnik poduzetnika Arsenal Ivezić bio prisutan na Sastanku na koji je pozvan putem e-maila gospodina N.M. te kako je tema Sastanka bila poboljšanje u zaštitarstvu, odnosno osnivanje zaštitarske komore.

Nadalje, trošak sata rada zaštitara u navedenom iznosu od 32,50 kuna spominjao se u kontekstu već postojeće Kalkulacije iz 1999. godine koju je izradila Hrvatska gospodarska komora te je došlo do čuđenja kako neki poduzetnici u današnje vrijeme mogu poslovati s cijenama od 20 kuna pa nadalje.

Vezano uz Priopćenje istaknuo je kako je sa sadržajem Priopćenja upoznat tijekom ovog postupka te ga stoga ni nije ranije demantirao.

8. Zabranjeni sporazum

Na temelju provedenog postupka i prikupljenih podataka tijekom postupka kao i analize svih pravnih i ekonomskih činjenica i okolnosti koje su relevantne za ovaj postupak, Vijeće je utvrdilo na 40. sjednici održanoj 28. listopada 2014., a sukladno ovlastima iz članka 30. ZZTN-a, da su poduzetnici Sokol Marić, Securitas Hrvatska, AKD Zaštita, Klemm Sigurnost, Bilić Erić, V Grupa i Arsenal Ivezić sklopili zabranjeni sporazum na način da su na sastanku održanom u prostorijama poduzetnika Tectus d.o.o. sa sjedištem u Zagrebu, Radnička cesta 48, 23. listopada 2013. godine, dogovorili minimalnu cijenu usluge privatne tjelesne zaštite čime su u razdoblju od 23. listopada 2013. do 17. siječnja 2014. narušili tržišno natjecanje izravnim utvrđivanjem cijena u smislu članka 8. stavka 1. ZZTN-a.

Člankom 8. stavkom 1. ZZTN-a zabranjeni su svi sporazumi između dva ili više neovisnih poduzetnika, odluke udruženja poduzetnika i usklađeno djelovanje, koji kao cilj ili posljedicu imaju narušavanje tržišnog natjecanja na mjerodavnom tržištu, a osobito oni kojima se izravno ili neizravno utvrđuju kupovne ili prodajne cijene, odnosno drugi trgovinski uvjeti. Sporazumima u smislu članka 8. stavka 1. ZZTN-a smatraju se osobito ugovori, pojedine odredbe ugovora, usmeni ili pisani dogovori među poduzetnicima te usklađena praksa koja je posljedica takvih dogovora, odluke poduzetnika ili udruženja poduzetnika, opći uvjeti poslovanja i drugi akti poduzetnika koji jesu ili mogu biti sastavni dio ugovora i slično, neovisno o tome jesu li takvi sporazumi sklopljeni između poduzetnika koji djeluju na istoj razini proizvodnje, odnosno distribucije (horizontalni sporazumi) ili između poduzetnika koji ne djeluju na istoj razini proizvodnje, odnosno distribucije (vertikalni sporazumi).

Sukladno članku 8. stavku 4. ZZTN-a, sporazumi kojima se narušava tržišno natjecanje iz članka 8. stavka 1. ZZTN-a, a ne mogu se skupno izuzeti u smislu članka 10. ZZTN-a, *ex lege* su ništetni.

Agencija je nesporno utvrdila kako su poduzetnici Sokol Marić, Securitas Hrvatska, AKD Zaštita, Klemm Sigurnost, Bilić Erić, V Grupa i Arsenal Ivezić sudjelovali na Sastanku održanom u prostorijama časopisa „Zaštita“ 23. listopada 2013. godine.

Prigovor promašene pasivne legitimacije koji je poduzetnik AKD Zaštita uložio, a u kojem ističe kako je Neven Martić na Sastanku bio prisutan kao predsjednik udruge tjelesne zaštite pri Hrvatskoj udruzi poslodavaca, a ne kao zakonski zastupnik poduzetnika AKD Zaštite Agencija je odbila kao neosnovan. Naime, zakonski zastupnik poduzetnika AKD Zaštita koji je bio prisutan na Sastanku upisan je u sudskom registru kao osoba ovlaštena za zastupanje tog poduzetnika. Nadalje, iz pisanih očitovanja poduzetnika AKD Zaštita kao i iz izjave stranke na usmenoj raspravi proizlazi da je poduzetnik AKD Zaštita pozvan na Sastanak na isti način kao i drugi sudionici sastanka te da je na sastanku sudjelovao i raspravljao zajedno s drugim sudionicima sastanka o svim temama koje su bile predmet rasprave.

Agencija je u provedenom postupku utvrđivanja postojanja zabranjenog sporazuma u smislu članka 8. stavka 1. ZZTN-a izvršila uvid u očitovanja stranaka kojim su se isti očitovali na zaključak o pokretanju postupka, zatim očitovanja stranaka na Obavijest o preliminarno utvrđenim činjenicama u postupku kao i u priloge i dokaze koje su stranke dostavljale tijekom postupka te im je omogućeno da daju svoju izjavu neposredno na održanoj usmenoj raspravi, na kojoj su svoje iskaze dala i dva pozvana svjedoka, gospodin N.M. i gospodin D.F., a koji su predloženi od strane poduzetnika AKD Zaštita te od strane poduzetnika Bilić Erić i V Grupa.

Saslušanje predloženih svjedoka, I.K., pomoćnice ministra unutarnjih poslova i H.Š., predsjednika udruge zaštitara i detektiva pri Hrvatskoj gospodarskoj komori, Agencija je odbila iz razloga što se tražilo saslušanje istih na okolnost dostave prijedloga utvrđivanja minimalne cijene rada zaštitara u sklopu zaštitarske komore. Agencija ističe kako postojanje takvih prijedloga nikako ne utječe na utvrđivanje postojanja zabranjenog sporazuma u smislu članka 8. stavka 1. ZZTN-a, odnosno na ishod rješavanja ove upravne stvari kao i da su isti mogli biti Agenciji dostavljeni u pisanom obliku ukoliko su stranke ustrajale u namjeri da taj dokaz bude predložen Agenciji.

Prijedlog za saslušanje svjedoka A.K.B. i D.N., novinara u časopisu „Zaštita“, Agencija je odbila s obzirom da je saslušan svjedok N.M., a koji obnaša funkciju glavnog urednika časopisa „Zaštita“ te koji je bio prisutan na Sastanku i koji odobrava tekstove koje izrade navedeni novinari. Shodno tomu, a imajući u vidu načelo učinkovitosti i ekonomičnosti, Agencija ističe kako nije bilo potrebno saslušati dodatne svjedoke na istu okolnost.

Prijedlog poduzetnika Klemm Sigurnost za saslušanje B.L. na okolnost da je isti sudjelovao na Sastanku kao radnik navedenog poduzetnika no ne i kao njegov zakonski zastupnik te kako slijedom toga nije imalo ovlasti zastupati ga na Sastanku, Agencija je odbila iz razloga što navedeno utvrđenje nije od nikakvog utjecaja na rješavanje ove upravne stvari. Naime, Agencija ističe kako bi uvažavanjem takvih navoda da se kao sudionika kartela može utvrditi samo poduzetnika čiji je zakonski zastupnik sudjelovao na sastanku odnosno osoba kojoj je dana punomoć za zastupanje na određenom sastanku, vrlo jednostavno postiglo zaobilaženje propisa o tržišnom natjecanju.

Nadalje, vezano uz navode istaknute u pisanoj obrani poduzetnika Klemm Sigurnost kako je to detaljnije opisano na stranici 24. ovog rješenja, da je Agencija postupala kontradiktorno u smislu da nije pokrenula postupak protiv poduzetnika Protect, Rijeka iako je tadašnji savjetnik uprave navedenog poduzetnika također prisustvovao na Sastanku, Agencija ističe kako je uvidom u sudski registar utvrdila kako je poduzetnik Protect d.o.o. Rijeka, Vukovarska 21, brisan iz sudskog registra dana 16. listopada 2013., sedam dana prije održavanja Sastanka.

Agencija je utvrdila kako se na Sastanku, između ostalog, razgovaralo odnosno usuglašavalo minimalnu cijenu usluge ispod koje prisutni poduzetnici neće nuditi usluge privatne tjelesne zaštite, te je po završetku istog izdano Priopćenje iz kojeg je razvidno da je jedan od zaključaka Sastanka utvrđivanje minimalnog troška sata rada zaštitara, uz poštivanje svih zakona i pravilnika koji reguliraju status zaštitara, u iznosu od 32,50 kuna.

Uvidom u ponude stranaka koje su podnosili na javnim natjecajima nakon održavanja Sastanka, Agencija je utvrdila kako od sedam poduzetnika prisutnih na Sastanku jedino poduzetnik Sokol Marić i Klemm Sigurnost nisu u daljnjim natjecajima ponudili cijenu od 32,50 kune ili više za obavljanje predmetne usluge pružanja privatne tjelesne zaštite. Poduzetnik Securitas Hrvatska je ponudu na iznos od 32,50 i 33,00 kn po satu rada zaštitara ponudio u četiri javna natječaja u razdoblju neposredno nakon 23. listopada 2013. godine, poduzetnik AKD – Zaštita navedenu cijenu je ponudio u pet javnih natječaja objavljenih nakon predmetnog sastanka, Bilić-Erić u jednom javnom natjecaju (od četiri na kojima je

sudjelovao), Arsenal Ivezic u dva javna natjecanja, te V grupa u dva natjecanja (za natjecaj Ministarstva zdravlja objavljen 25. listopada 2013. godine nije dostavio dokumentaciju).

Nadalje, u Priopćenju koje je izdano nakon održavanja sastanka kao jedan od zaključaka sastanka navedeno je, citat: „*utvrđuje se minimalni trošak sata rada zaštitara uz poštivanje svih zakona i pravilnika koji reguliraju status zaštitara, u iznosu 32,50 kuna*“, te se u nastavku navodi, citat: „*svi sudionici sastanka jedni su drugima međusobno obećali da će se od današnjeg dana pridržavati svih točaka ovog dogovora*“.

Sukladno iskazu svjedoka N.M., koji je predmetno priopćenje odobrio, a nakon što ga je izradio novinar – izvršni urednik časopisa „Zaštita“ koji je bio prisutan sve vrijeme održavanja sastanka, proizlazi kako sadržaj Priopćenja odgovara sadržaju sastanka te se ističe kako nitko od sudionika Sastanka nije imao primjedbe na sadržaj Priopćenja sve do pokretanja ovog postupka od strane Agencije.

Stranke su tijekom postupka, u svojim očitovanjima i iskazima te drugim dokazima koje su predlagali, naveli kako su na Sastanak pozvani putem dopisa gospodina N.M., odaslanim e-mail porukom. Vezano uz upit Agencije je li im bila poznata tematika Sastanka prije održavanja istog, davali su različite odgovore u smislu da nekima od njih nije bila poznata tematika Sastanka dok je nekima bila poznata, ali se razlikovala od poduzetnika do poduzetnika.

Tako se kao teme predmetnog sastanka spominju poboljšanje stanja u zaštitarstvu, izmjene Zakona o privatnoj zaštiti, osnivanje zaštitarske komore, moguće izmjene kolektivnog ugovora i pregovori sa socijalnim partnerima, nelojalna konkurencija na mjerodavnom tržištu i slično. Agencija ističe kako činjenica da se o svemu tome razgovaralo nije sporna s aspekta propisa o zaštiti tržišnog natjecanja.

No, isto tako, Agencija je nesporno utvrdila kako se na predmetnom Sastanku, između ostalog, razgovaralo o minimalnoj cijeni pružanja usluga privatne tjelesne zaštite, uz navođenje iznosa od 32,50 kuna kao minimalnog iznosa ispod kojeg neće nuditi navedene usluge, a potom je većina njih, taj iznos i naznačila kao konačnu cijenu u svojim ponudama, a što je sporno s aspekta propisa o tržišnom natjecanju.

Prema iskazima stranaka razgovaralo se o minimalnom trošku sata rada zaštitara u iznosu od 32,50 kuna, ali samo kao o činjenici, odnosno da toliko iznosi sat rada zaštitara nakon što poduzetnici podmire sva zakonska davanja koja su prema važećim propisima dužni podmiriti, te kako je to običan matematički zbroj navedenoga, a zbog čega isto ne može biti sporno niti može biti kršenje propisa o tržišnom natjecanju.

Tako je, primjerice, poduzetnik Sokol Marić u svom očitovanju od 6. veljače 2014. naveo, citat: „*Vezano uz ovo priopćenje koje ova Agencija smatra dogovorom o cijeni, poduzetnik Sokol Marić iskazuje da se uopće nije radilo o dogovoru o cijeni usluga već isključivo o usuglašavanju ranije citiranih poduzetnika da je trošak sata rada zaštitara minimalno 32,50 kuna uvažavajući sve gore navedeno*.“ Nadalje, u svom očitovanju od 24. lipnja 2014. isti poduzetnik naveo je, citat: „*...niti Društvo niti drugi sudionici razgovora uopće nisu raspravljali o cijeni usluga nego su se žalili da je cijena rada upravo tih 32,50 kn, a takvu cijenu usluga je nemoguće dostići na tržištu*.“ Zakonski zastupnik poduzetnika Sokol Marić na usmenoj raspravi također je izjavio, citat: „*Kako Vijeće nije shvatilo razliku pojma cijene rada i cijene usluge, već da se radilo o usuglašavanju troška rada*.“

Tako je, primjerice, svjedok N.M. u svom iskazu, vezano uz trošak sata rada zaštitara, rekao da se, citat: „*na predmetnom sastanku povelja rasprava o već definiranoj cijeni sata rada zaštitara, u smislu je li ta cijena realna na tržištu ili nije, odnosno kako nakon što se ispoštuju sva zakonska davanja da je to neka točka kad poslovanje postane nerentabilno*.“

Nadalje, svjedok D.F. u svom je iskazu, vezano uz navedeni trošak, istaknuo kako se, citat: *„na sastanku nije razgovaralo o cijeni zaštitarske usluge već da su tom prilikom konstatirali da je trošak vezano uz već raniju spomenutu vrijednost od 32,50 kune ne može biti niži već u najmanju ruku identičan ili viši. Svaki rad ispod toga rad je u korist vlastite štete“.*

Ujedno, stranke su istaknule kako je iznos od 32,50 kuna, kojeg su i oni usuglasili, već utvrđen i u dokumentu „Kalkulacija cijene koštanja zaštitarskih usluga tjelesne zaštite“ izrađene od strane Vijeća strukovnog udruženja istražnih i zaštitnih djelatnosti pri Hrvatskoj gospodarskoj komori još 1999. godine (dalje: Kalkulacija) te je poduzetnik AKD Zaštita taj dokument priložio uz svoje očitovanje od 5. veljače 2014. godine.

Agencija je napravila uvid u Kalkulaciju te prvenstveno utvrdila kako je točno da je Vijeće strukovnog udruženja istražnih i zaštitnih djelatnosti pri Hrvatskoj gospodarskoj komori na sjednici 1999. godine utvrdilo da minimalna cijena koštanja zaštitarske usluge tjelesne zaštite po satu izvršene usluge, ispod koje nije moguće bez gubitka pružati zaštitarsku uslugu, ukoliko se poštuju svi zakonski i drugi propisi iznosi 32,50 kuna. Dakle, u samoj Kalkulaciji je utvrđeno kako predmetni iznos predstavlja iznos zaštitarske usluge ispod koje nije moguće nuditi predmetne usluge bez gubitka.

Vezano uz navode stranaka kako se na predmetnom sastanku usuglašavao minimalni trošak sata rada zaštitara, Agencija ističe kako troškovi poslovanja svakog poduzetnika, pa tako i stranaka u ovom postupku, ovise o velikom broju parametara, između ostalog i o veličini poduzetnika, broju i opsegu poslova koje nudi na tržištu, broju zaposlenih, a koji se razlikuju u odnosu na svakog poduzetnika. Agencija ističe kako s obzirom na navedeno, ukupni troškovi stranaka ne mogu biti identični, samim time ni utvrđeni minimalni trošak po satu rada zaštitara ne može biti jednak kod svih stranaka.

Naime, iz samih izjava poduzetnika kao i iz iskaza svjedoka proizlazi da je tema razgovora oko troška sata rada zaštitara bila usuglašavanje oko činjenice da ispod iznosa od 32,50 kune za poduzetnike nije moguće rentabilno poslovati. Unatoč navodima poduzetnika kako se ovaj postupak vodi samo zbog toga što Agencija ne razlikuje termin „trošak“ od termina „usluga“, Agencija ističe kako nije od presudne važnosti termin kojim su se poduzetnici koristili tijekom Sastanka i tijekom ovog postupka već ono što isti zaista predstavlja, a u konkretnom slučaju isti predstavlja dogovor o minimalnoj cijeni pružanja usluga privatne tjelesne zaštite.

Gore navedeno očituje se i u činjenici kako su nakon predmetnog sastanka i izdanog Priopćenja navedeni poduzetnici višekratno u budućim natjecajima nudili cijenu zaštitarske usluge privatne tjelesne zaštite koja je bila upravo identična cijeni usuglašenog troška sata rada zaštitara koji je iznosio 32,50 kn ili više.

Agencija stoga primarno ističe kako je u ovom postupku nedvojbeno utvrđeno da je na Sastanku postignut dogovor o minimalnoj cijeni usluga privatne tjelesne zaštite, a koji predstavlja kartelni sporazum.

Pod kartelnim sporazumom, u pravu tržišnog natjecanja, podrazumijeva se horizontalni sporazum između dva ili više neovisnih poduzetnika, izravnih tržišnih takmaca koji djeluju na istoj razini proizvodnje, odnosno distribucije, čiji je cilj isključivanje tržišnog natjecanja između konkurenata putem međusobnog utvrđivanja kupovnih ili prodajnih cijena, podjele tržišta i kupaca, ograničavanjem proizvodnje i/ili prodaje i tehnološkog razvoja, dogovorom o sudjelovanju u postupcima javne nabave i slično.

Postojanje dogovora o minimalnoj cijeni usluga privatne tjelesne zaštite, Agencija je, a kako je to već navedeno u ovom rješenju, utvrdila i uvidom u ponude stranaka iz kojih je razvidno

kako su poduzetnici svoju cjelokupnu uslugu nudili u iznosu od 32,50 kuna te kako je broj takvih ponuda uvećan neposredno nakon održavanja sastanka.

Pored podataka koje je Agencija obradila temeljem zaprimljenih ponuda poduzetnika, navedeno je moguće zaključiti i iz napisa u medijima, a u kojima su predstavnici pojedinih poduzetnika izražavali nezadovoljstvo zbog nepridržavanja dogovorenog na Sastanku.

Primjerice, u časopisu „Novi list“, objavljen je članak pod naslovom „Šefovi zaštitarskih tvrtki dogovorili najnižu cijenu rada – da bi je opet kršili“ od 19. studenog 2013. Navedeni članak izrađen je na temelju podataka iz samog Priopćenja te navoda pojedinih poduzetnika, uglavnom sudionika sastanka, dostavljenih časopisu „Novi list“ putem elektroničke pošte.

Sukladno navodima iz predmetnog članka proizlazi kako je predstavnik poduzetnika V Grupa, gospodin Zdravko Prša, između ostalog izjavio, citat: „... kako će biti potrebno još dosta koraka da se dogovor primjeni na tržištu, o čemu govori i nedavni natječaj za Hrvatsku poštu... Na tom tenderu dogovora su se držali i sukladno tome dali svoje ponude Securitas Hrvatska 32,50 kuna po satu, Fina GS 32,50 kuna po satu, V grupa 33,00 kune po satu, ali s nižom cijenom od dogovorene po satu došli su Posilović Zaštita 29,00 kuna po satu, Klemm Security 28,00 kuna po satu i AKD Zaštita 30,00 kuna po satu“.

Nadalje, u predmetnom članku se navodi, citat: „Sokol“ je očito dobro predviđajući da sve dok nije regulirano mehanizmima za sankcioniranje nelojalne konkurencije svoju cijenu HP-u spustio na čak 26,40 kune po satu, te uspio zadržati svoj ugovor do okončanja započetih dogovora oko minimalne cijene po radnom satu. Najveće razočarenje je državna tvrtka „AKD Zaštita“ kojoj bi trebalo biti najmanje u interesu da se ne pridržava dogovora s obzirom da ima najveći broj klijenata na javnom nadmetanju. „AKD Zaštita“ je i na natječaj za Ministarstvo zdravstva, svega par dana nakon sastanka na kojem je dogovorena minimalna cijena radnog sata, došla sa 26 kuna po radnom satu, ogorčen je Prša“.

Agencija je izvršila uvid u predmetni natječaj Hrvatske pošte, te je ustanovila kako su istiniti navodi gospodina Zdravka Prše iz članka časopisa „Novi list“ od 19. studenog 2013. o ponuđenim cijenama usluga na predmetnom natječaju. Iz natječajne dokumentacije razvidno je kako su svi poduzetnici, unatoč tomu što je isti objavljen 13. kolovoza 2013. godine, svoje ponude, izuzev ponude poduzetnika Sokol Marić, podnijeli nakon Sastanka te ponudili gore spomenute iznose. Činjenica da su navedeni iznosi podaci s javnog otvaranja ponuda, a kako je to naveo predstavnik V Grupe na usmenoj raspravi, ne predstavlja nikakvo novo ili drugačije utvrđenje, pogotovo s obzirom na kontekst u kojem je isto rečeno. Navedene cijene istaknute su u kontekstu toga kako se „dogovor ne primjenjuje“ i „kako će biti potrebno još dosta vremena da se isti primjeni“. Agencija ističe kako je predstavnik poduzetnika V Grupa imao mogućnost zatražiti ispravak objavljene informacije ukoliko je ona bila u suprotnosti s onim što je on izjavio, no isto nije učinio.

Nadalje, u istom članku, predstavnik poduzetnika Klemm Sigurnost, B.L., izjavio je kako se utvrđivanje troška rada zaštitara nije reguliralo pisanim sporazumom ili bilo kojim drugim aktom, te kako on predstavlja samo prijedlog okvirne satnice proizašle iz trenutnih realnih troškova poslodavca sukladno važećim propisima. Navodi i kako se, citat: „O tome se raspravljalo na neobaveznom sastanku na koji su bili pozvani predstavnici zaštitarskih tvrtki na inicijativu časopisa „Zaštita“ s ciljem utvrđivanja trenutnog stanja na tržištu i problema s kojima se susreću tvrtke koje se bave poslovima privatne zaštite“.

U nastavku teksta predmetnog članka svoje je viđenje dao i I.F., koji je zaposlen u poduzetniku Securitas Hrvatska kao area manager za regiju zapad, a koji je naveo da je bilo više sastanaka na tu temu, no kako su tek sada sjeli razgovarati s uspjehom. Ipak, naveo je i, citat: „Ukoliko se mi „veliki“ i dogovorimo uvijek će se naći neka mala firmica koja će raditi ispod cijene“.

Agencija nastavno ističe kako činjenica da svi poduzetnici prisutni na Sastanku nisu u svojim ponudama naznačili dogovorenu cijenu od 32,50 ili više ne oslobađa poduzetnike koji tu cijenu nisu naznačili njihove odgovornosti na temelju odredbi ZZTN-a, budući da su samom svojom prisutnošću na predmetnom sastanku bili sudionici zabranjenog sporazuma i zajedno su sa svojim konkurentima raspravljali o minimalnoj cijeni svoje usluge, što je dovoljno za njihovu odgovornost u smislu članka 8. stavka 1. ZZTN-a.

Poduzetnici koji su sudjelovali na sastanku prešutno su odobrili zabranjeni sporazum time što se nisu jasno i izričito ogradili od zaključaka donesenih na predmetnom sastanku.

Navode pojedinih stranaka, kako je jedan od njih na početku Sastanka upozorio ostale kako je zabranjeno razgovarati o minimalnim cijenama i kako moraju biti oprezni u tom smislu, Agencija nije tretirala kao izričitu i jasnu, a pogotovo ne kao javnu ogradu od zaključaka (formalnih ili neformalnih) predmetnog Sastanka niti jedne stranke temeljem koje bi se eventualno mogli osloboditi odgovornosti za protupravno postupanje.

Agencija ističe kako se nakon navodnog upozorenja, koje je predstavnik poduzetnika AKD Zaštite uputio strankama na samom početku sastanka te istaknuo u svom očitovanju od 24. lipnja 2014. godine, a kojeg su ostale stranke spomenule tek na usmenoj raspravi i to na upit punomoćnice jednog od poduzetnika, ipak nastavila rasprava o trošku sata rada zaštitara, koji trošak je u biti predstavljao minimalnu cijenu usluga privatne tjelesne zaštite koji će potom većina poduzetnika nuditi na javnim natjecajima.

U konkretnom slučaju kao izričita i jasna ograda od zaključaka sastanka u pogledu usuglašavanja minimalnog troška, koje ustvari predstavlja dogovor o minimalnoj cijeni pružanja zaštitarske usluge, moglo bi se tumačiti jedino postupanje stranke sudionika sastanka na način da je izričito izjavila kako neće sudjelovati u razgovoru o navedenom te napuštanje sastanka ukoliko se razgovor o navedenom ipak nastavi.

Stoga, ako su navodi o predmetnom upozorenju i istiniti, Agencija prvenstveno ističe kako je isto bilo bespredmetno, s obzirom na to da se u nastavku sastanka ipak razgovaralo o minimalnoj cijeni zaštitarske usluge. Nadalje, Agencija ističe kako navodi o postojanju takvog upozorenja jedino mogu ukazivati na postojanje svijesti o protupravnom djelovanju kod stranaka ovog postupka.

Isto tako, činjenica da se iznos od 32,50 kuna ili više nije naznačio na svim ponudama te da su stranke izdavale ponude i na druge iznose, a što tumače na način da dogovor nije primjenjivan također nije od utjecaja na utvrđivanje postojanja zabranjenog sporazuma. Agencija ističe da je za utvrđivanje postojanja zabranjenog sporazuma u smislu članka 8. stavka 1. ZZTN-a dostatno dokazati da je dogovor postojao te činjenica da li su se sudionici dogovora istog pridržavali, odnosno jesu li se dogovora pridržavali na svakom natjecaju na kojem su sudjelovali također nije od utjecaja na utvrđivanje njegova postojanja.

Pojedine stranke su tijekom postupka također istaknule kako je netočno da se u konkretnom slučaju radi o usklađenom djelovanju sa antikompetitivnim učinkom te kako Agencija isto nije niti mogla utvrditi bez da je dokazala činjenicu da takva praksa doista postoji, odnosno kako je bilo bitno utvrditi cilj i učinke sporazuma kao i utvrditi jesu li nastupile okolnosti koje odstupaju od normalnih tržišnih uvjeta.

Agencija ističe kako je u konkretnom predmetu utvrdila postojanje dogovora o minimalnoj cijeni zaštitarske usluge, a koji nedvojbeno predstavlja zabranjeni sporazum u smislu članka 8. stavka 1. ZZTN-a i koji se očituje u izravnom utvrđivanju cijena između konkurenata, te kako predmetno postupanje Agencija nije u dosadašnjem postupku niti kvalificirala kao usklađeno djelovanje, a što i nije od utjecaja kod odlučivanja o ovoj upravnoj stvari.

Naime, i u pravu tržišnog natjecanja Europske unije sporazumi poduzetnika kojima se izravno ili neizravno utvrđuju cijene zabranjeni su temeljem članka 101. stavka 1. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (OJ C 115 od 9. svibnja 2008. ; dalje: Ugovor o funkcioniranju EU), a koji članak sadržajno odgovara članku 8. stavku 1. ZZTN-a. Nadalje, u predmetu *C-49/92 Komisija protiv Anic Partecipazioni SpA (1999) ECR ii-867, (paragraf 131,132,133)*, zauzet je stav, a koji stav je sadržan i u brojnim drugim odlukama mjerodavnih tijela, da su pojam „sporazum“ i pojam „usklađeno djelovanje“ komplementarni instituti, te kako nije niti potrebno strogo razgraničavati ta dva instituta od strane tijela koje provodi postupak. Shodno tomu, Agencija ponovno ističe kako navedeno utvrđenje nije od utjecaja na rješavanje ove upravne stvari.

Navode većine stranaka ovog postupka kako je povreda ZZTN-a, ako se utvrdi da se dogodila, posljedica nehajnog postupanja stranaka, Agencija ističe kako su isti neprihvatljivi, a stav Agencije potvrđen je i presudama Europskog suda pravde i Općeg suda, te odlukama Komisije. Tako je primjerice, u predmetu Komisije, *Komisija protiv LCD -Liquid Crystal Displays (2010) COMP/39.309 od 8. prosinca 2010. (paragraf 433)*, Komisija zauzela stav, a nakon što je isti stav u više navrata već zauzeo i Sud pravde Europske unije i Opći sud, kako za namjerno počinjenje povrede nije nužno dokazati da je poduzetnik imao svijest o počinjenju točno određene povrede Ugovora o funkcioniranju EU, već je dovoljno utvrditi da nije mogao ne imati svijest o tome da njegovo postupanje vodi narušavanju tržišnog natjecanja. Činjenicu da je svijest o postupanju u suprotnosti s propisima o tržišnom natjecanju postojala kod stranka ovog postupka Agencija utvrđuje u ranije spomenutom upozorenju jedne od stranaka kako je dogovor o minimalnim cijenama zabranjen.

Vezano uz navode kako u konkretnom predmetu nisu utvrđeni cilj i učinci sporazuma na tržište, Agencija nadalje ističe kako je sukladno članku 8. ZZTN-a stavku 1., zabranjeno već samo postizanje sporazuma o cijenama koji se, u ovom predmetu, očituje u postizanju dogovora o minimalnoj cijeni pružanja zaštitarske usluge.

U konkretnom slučaju radi se o sporazumu koji je zabranjen prema cilju, pa njegov učinak i nije potrebno dokazivati. Drugim riječima, s obzirom da takvi dogovori već po svojoj prirodi imaju za cilj narušavanje tržišnog natjecanja, u konkretnom slučaju nije nužno dokazati i antikompetitivne učinke takvog ponašanja na samo tržište. Stoga Agencija nije detaljno analizirala niti utvrđivala konkretne posljedice na tržište, odnosno na interese potrošača nastale sklapanjem predmetnog sporazuma.

Slijedom svega navedenog, Agencija je nesporno utvrdila kako su stranke u razdoblju od 23. listopada 2013. do 17. siječnja 2014. godine postupale u suprotnosti s propisima o tržišnom natjecanju, a obzirom da su na Sastanku, postigli dogovor o minimalnoj cijeni pružanja usluge privatne tjelesne zaštite koju su zatim i nudili na javnim natjecajima.

9. Postupak utvrđivanja postojanja uvjeta za izricanje upravno-kaznene mjere

Temeljem članka 52. stavka 2. ZZTN-a Agencija je uz Obavijest o utvrđenom činjeničnom stanju klase: UP/I 034-03/14-01/002, urbroj: 580-09/88-2014-072 od 28. listopada 2014. (dalje: Obavijest o utvrđenom činjeničnom stanju) strankama dostavila i poziv na glavnu raspravu na kojoj je strankama dana mogućnost za davanje obrane, odnosno izvođenje dokaza radi utvrđivanja postojanja uvjeta za izricanje upravno-kaznene mjere, te utvrđivanja olakotnih i otegotnih okolnosti kao kriterija za određivanje visine upravno-kaznene mjere propisane odredbama ZZTN-a.

Također, stranke su pozvane da temeljem članka 52. stavka 4. točaka 6. i 7. u roku od 15 dana od dana primitka Obavijesti o utvrđenom činjeničnom stanju, Agenciji dostave pisanu obranu i predlože dodatne svjedoke i dokaze.

Pisana obrana poduzetnika Sokol Marić d.o.o.

Dana 18. studenog 2014. u Agenciji je zaprimljena pisana obrana poduzetnika Sokol Marić, potpisana od strane punomoćnice koja je ujedno i prokuristica predmetnog poduzetnika, a kojom se poduzetnik očituje na navode Obavijesti o utvrđenom činjeničnom stanju te u bitnome navodi kako slijedi.

Poduzetnik Sokol Marić predlaže da mu Agencija izrekne simboličnu upravno-kaznenu mjeru sukladno odredbama članka 64. stavka 8. ZZTN-a i članka 13. stavka 2. Uredbe o upravno-kaznenim mjerama.

Nadalje, a ukoliko se Agencija odluči izreći upravno-kaznenu mjeru, poduzetnik predlaže da mu izrekne najniži iznos takve mjere imajući u vidu da je povreda ZZTN-a posljedica nehaja, da sporazum predmetni poduzetnik nije primjenjivao, da isti nije imao nikakav učinak na tržište i da je poduzetnik dosad nekažnjavan za povrede bilo kojih odredbi ZZTN.

Pisana obrana poduzetnika Securitas Hrvatska d.o.o.

Dana 2. prosinca 2014. u Agenciji je zaprimljena pisana obrana poduzetnika Securitas Hrvatska koji se očitovao na navode Obavijesti o utvrđenom činjeničnom stanju te se, u bitnome, navodi kako slijedi.

Poduzetnik Securitas Hrvatska ističe kako Agencija ne razlikuje minimalni trošak sata rada (kao radnika kod poduzetnika) od minimalne cijene zaštitarske usluge odnosno usluge privatne zaštite (koju poduzetnik nudi naručitelju usluge).

Nadalje, prema mišljenju navedenog poduzetnika vrijeme trajanja sporazuma Agencija je nepravilno odredila te je umjesto utvrđenog Agencija kao vrijeme trajanja trebala eventualno odrediti vrijeme trajanja predmetnog sastanka.

Također se ističe kako nije postojala nikakva povreda za druge poduzetnike na tržištu, a tako ni potrošače s obzirom na to da se Securitas Hrvatska nije držao navedenog sporazuma te ističe kako je dostavom ponuda dokazao da nije postupao u skladu s navodnim sporazumom i kako je surađivao s Agencijom.

Prema navodima poduzetnika Securitas Hrvatska, izricanje upravno-kaznene mjere u iznosu kako je to propisano odredbama ZZTN-a nepovratno bi ugrozilo njegovu održivost i dovelo do potpunog gubitka imovine.

Nadalje, poduzetnik Securitas Hrvatska navodi kako narušavanje tržišnog natjecanja nije bilo značajno i nije imalo negativan učinak na tržištu, kako je povreda je posljedica nehaja, odnosno kako je povreda posljedica zablude o protupravnosti, a podredno posljedica zablude o biću djela.

Zaključno, poduzetnik Securitas Hrvatska predlaže da ga se oslobodi od kazne, a ukoliko Agencija tako ne postupi predlaže izreći mu simboličnu upravno-kaznenu mjeru.

Pisana obrana poduzetnika AKD-Zaštita d.o.o.

Dana 18. studenog 2014. u Agenciji je zaprimljena pisana obrana poduzetnika AKD-Zaštita, u kojoj se očituje na navode Obavijesti o utvrđenom činjeničnom stanju te se, u bitnome, navodi kako slijedi.

Naime, poduzetnik AKD Zaštita navodi kako smatra da su se u konkretnom postupku ostvarili uvjeti za primjenu članka 64. stavka 7. i 8. ZZTN-a.

Kao olakotne okolnosti ističe vrijeme trajanja povrede, nepuna tri mjeseca, te kako je povreda definirana samo kao postojanje sporazuma, ne i njegova primjena, a kako posljedice povrede za druge poduzetnike i potrošače nisu nastupile.

Poduzetnik AKD Zaštita ističe kako u razdoblju koje je prethodilo Sastanku kao i šest mjeseci poslije sastanka nije sklopljen niti jedan ugovor za poslove privatne zaštite u kojem bi cijena sporne usluge iznosila 32,50 kuna iz čega proizlazi da sporazum nije primjenjivan u praksi.

Nadalje, navedeni poduzetnik ističe kako utvrđena povreda ZZTN-a može biti samo posljedica nehaja na strani poduzetnika, te kako je poduzetnik tijekom cijelog postupka surađivao s Agencijom.

Također, predmetni poduzetnik navodi podatak kako zapošljava 1210 radnika koji [...] i kako se nalazi u teškoj financijskoj situaciji te bi izricanje upravno-kaznene mjere nepovratno ugrozilo njegovu ekonomsku održivost.

Predmetni poduzetnik dostavio je dokaze kojima želi ukazati na tešku financijsku situaciju te je u tom smislu dostavio Godišnji financijski izvještaj i Izvješće neovisnog revizora za 2013. godinu od 10. veljače 2014. kao i mišljenje izdano od neovisnog revizora od 13. studenog 2014., a u sadržaju kojeg se ističe [...] U prilog navedenoj tezi poduzetnik AKD Zaštita dostavio je i presudu Općinskog kaznenog suda u Zagrebu, posl.broj [...], temeljem koje je utvrđeno kako je AKD Zaštita u navedenom predmetu oštećena za iznos od [...] kuna, [...].

Zaključno, predmetni poduzetnik ističe kako ne postoje otegotne okolnosti u ovom postupku.

Pisana obrana poduzetnika Klemm Sigurnost d.o.o.

Dana 18. studenog 2014. u Agenciji je zaprimljena pisana obrana poduzetnika Klemm Sigurnost, u kojoj se očituje na navode Obavijesti o utvrđenom činjeničnom stanju te se, u bitnome navodi kako slijedi.

Poduzetnik Klemm Sigurnost ističe kako na spornom Sastanku nije sudjelovao zakonski predstavnik poduzetnika Klemm Sigurnost, već radnik zaposlen u društvu, koji nema ovlasti zastupati predmetno društvo.

Poduzetnik Klemm Sigurnost istaknuo je kako je Agencija postupala kontradiktorno s obzirom na to da nije pokrenula postupak protiv poduzetnika Protect Rijeka koje se društvo također bavi poslovima zaštite, a obzirom da je D.F. bio prisutan na Sastanku i kao savjetnik uprave navedenog društva, a ne samo kao predsjednik Hrvatskog ceha zaštitara.

Ističe se kako predmetni poduzetnik nije nudio sporni iznos od 32,50 kune niti na jednom natječaju, te slijedom toga isti nije nikada primjenjivao Sporazum, a ujedno navodi kako nije nikada bio potpisnik niti sudionik bilo kakvog zabranjenog sporazuma.

Poduzetnik nadalje ističe kako narušavanje tržišnog natjecanja nije bilo značajno, odnosno nije imalo nikakvog negativnog učinka na tržištu, kako je surađivao s Agencijom tijekom cijelog postupka i kako ne postoje otegotne okolnosti u ovom postupku.

Slijedom navedenog, poduzetnik predlaže Agenciji obustaviti postupak, a podredno izreći mu simboličnu upravno-kaznenu mjeru.

Pisana obrana poduzetnika Bilić-Erić d.o.o.

Dana 3. prosinca 2014. u Agenciji je zaprimljena pisana obrana poduzetnika Bilić-Erić d.o.o., u kojoj se očituje na navode Obavijesti o utvrđenom činjeničnom stanju te se, u bitnome, navodi kako slijedi.

Poduzetnik Bilić Erić smatra kako ispunjava uvjete za izricanje simbolične upravno-kaznene mjere s obzirom na to da narušavanje tržišnog natjecanja nije bilo značajno, a podredno, predlaže izreći upravno-kaznenu mjeru u najnižem mogućem iznosu.

Navedeni poduzetnik je naveo kako je na samo jednom natječaju ponudio sporni iznos od 32,50 kuna te je istaknuo da je i prije spornog sastanka i poslije istog nudio iste ili slične cijene, tj. veće ili manje u odnosu na sporni iznos.

Predmetni poduzetnik ističe kako nije postojala nikakva namjera za narušavanje tržišnog natjecanja na strani poduzetnika, odnosno da je povreda mogla nastati samo kao posljedica nehaja, a ujedno ističe i da sporazum nije primjenjivan i da poduzetnik nikad nije ranije bio odgovoran za povredu propisa o tržišnom natjecanju.

Pisana obrana poduzetnika V Grupa d.o.o.

Dana 14. studenog 2014. u Agenciji je zaprimljena pisana obrana poduzetnika V Grupa d.o.o., u kojoj se očituje na navode Obavijesti o utvrđenom činjeničnom stanju te se, u bitnome, navodi kako slijedi.

Poduzetnik V Grupa ponovno ističe da se radilo o jednom sastanku, a ne i o usklađenom djelovanju.

Nadalje, zbog činjenice da nije došlo do povrede tržišnog natjecanja, da ne postoji namjera poduzetnika ni štetne posljedice za slobodno tržište navedeni poduzetnik smatra da ne postoje uvjeti za izricanje upravno-kaznene mjere te predlaže izricanje simbolične upravno-kaznene mjere.

Poduzetnik ističe da je povreda trajala iznimno kratko, kako je od strane V Grupa samo na dva natječaja ponuđena cijena od 32,50 kuna te je istaknuo dobru suradnju s Agencijom.

Ujedno, predmetni poduzetnik ukazao je kako se nalazi u teškoj financijskoj situaciji, te dostavlja rješenje o otvaranju predstečajne nagodbe, klasa: UP-I/110/07/14-01/6132, urbroj: 04-06-14-6132-19 od 13. ožujka 2014. (dalje: rješenje o otvaranju predstečajne nagodbe).

Zaključno, poduzetnik ističe kako ne postoje otegotne okolnosti u ovom postupku.

Pisana obrana poduzetnika Arsenal Ivezić d.o.o.

Dana 17. studenog 2014. u Agenciji je zaprimljena pisana obrana poduzetnika Arsenal Ivezić, u kojoj se očituje na navode Obavijesti o utvrđenom činjeničnom stanju te se, u bitnome, navodi kako slijedi.

Poduzetnik Arsenal Ivezić istaknuo je kako je Vijeće za zaštitu tržišnog natjecanja pogrešno utvrdilo da su stranke postigle zabranjeni sporazum.

Nadalje, naveo je kako je tema sastanka bilo razgovor o stanju u zaštitarstvu te se unutar toga kao tema pojavila trošak sata rada zaštitara u navedenom iznosu od 32,50 kuna.

Zbog navedenog, predmetni poduzetnik ističe kako nema uvjeta za izricanje bilo kakve upravno-kaznene mjere te kako bi mu izricanje iste ugrozilo poslovanje i ekonomsku održivost.

9.1. Glavna rasprava

Kako bi se strankama dala mogućnost za davanje obrane te u svrhu izvođenja dokaza radi utvrđivanja postojanja uvjeta za izricanje upravno-kaznene mjere, te utvrđivanja olakotnih i otegotnih okolnosti kao kriterija za određivanje visine upravno-kaznene mjere propisane odredbama ZZTN-a, Agencija je 28. studenog 2014. i 10. prosinca 2014. održala glavne rasprave.

Predstavnica poduzetnika Sokol Marić izjavila je kako poduzetnik ostaje kod svih navoda danih u dosadašnjem postupku te kako u cijelosti potvrđuje navode iz podneska od 17. studenog 2014. koji se ima smatrati pisanom obranom poduzetnika. Predstavnica navodi kako nema više ništa za nadodati te predlaže izricanje simbolične upravno-kaznene mjere poduzetniku.

Punomoćnica poduzetnika Securitas Hrvatska zatražila je kraći rok za dostavu pisane obrane potpisane od stranke koja je Agenciji u roku i propisno potpisana dostavljena, te se navodi kako poduzetnik ostaje kod svih navoda iznijetih u pisanoj obrani i nema više ništa za dodati.

Predstavnik poduzetnika AKD Zaštita potvrdio je navode iz pisane obrane dostavljene Agenciji 14. studenog 2014. te predlaže izricanje simbolične upravno-kaznene mjere poduzetniku.

Punomoćnica poduzetnika Klemm Sigurnost predložila je da se odbaci optužba prema poduzetniku Klemm Sigurnost s obzirom na to da je na Sastanku sudjelovao B.L. koji je zaposlen u poduzetniku Klemm Sigurnost, a koji nije imao ovlast za zastupanje poduzetnika. Predstavnik poduzetnika Klemm Sigurnost izjavljuje kako ostaje kod svih navoda izjavljenih u pisanoj obrani te predlaže saslušati kao svjedoka B.L. koji je bio prisutan na Sastanku. Agencija je odbila prijedlog poduzetnika Klemm Sigurnost za saslušanje B.L. na okolnost je li imao zakonsko ovlaštenje na donošenje odluka u ime poduzetnika Klemm Sigurnost. Agencija je navedeni prijedlog odbila iz razloga što je isti istaknut nepravodobno, nakon što je Agencija već utvrdila postojanje zabranjenog sporazuma i o tome, dokumentom Obavijest o utvrđenom činjeničnom stanju, obavijestila poduzetnika Klemm Sigurnost kojim je ujedno i obaviješten o činjenici da u daljnjem tijeku postupka ne može osporavati utvrđenje Agencije o postojanju zabranjenog sporazuma. Nadalje, utvrđenje da je na Sastanku sudjelovala osoba koja nije zakonski zastupnik poduzetnika, već radnik zaposlen u sustavu istog, ne bi bilo od nikakvog utjecaja na donesenu odluku Agencije.

Punomoćnica poduzetnika Bilić Erić zatražila je rok za dostavu pisane obrane, te po dostavi iste izjavljuje kako ostaje kod navoda izjavljenih u pisanoj obrani i nema više ništa za dodati.

Predstavnik poduzetnika V Grupa izjavio je kako ostaje kod svih navoda danih u pisanoj obrani i kako nema ništa za dodati. Na upit voditelja postupka je li poduzetnik V Grupa sudjelovao na natječaju Ministarstva zdravlja iz listopada 2013. i natječaju Centra za rehabilitaciju Silver iz siječnja 2014., predstavnik poduzetnika je dao potvrđan odgovor. Na daljnji upit voditelja postupka iz kojeg razloga podaci o sudjelovanju na tim natječajima nisu dostavljeni Agenciji, predstavnik je odgovorio da ne zna točno iz kojeg razloga nisu dostavljeni, ali kako V Grupa nije pobijedila na tim natječajima.

Predstavnik poduzetnika Arsenal Ivezić naveo je kako ostaje kod navoda izjavljenih u pisanoj obrani i nema ništa drugo za dodati.

9.2. Utvrđivanje visine upravno-kaznene mjere

Sukladno članku 61. točki 1. ZZTN-a, upravno-kaznenom mjerom u iznosu do najviše 10 posto vrijednosti ukupnog prihoda koji je poduzetnik ostvario u posljednjoj godini za koju postoje zaključena godišnja financijska izvješća, kaznit će se poduzetnik koji sklopi zabranjeni sporazum ili na koji drugi način sudjeluje u sporazumu kojim je narušeno tržišno natjecanje, na način opisan odredbom članka 8. ZZTN-a.

Postupak utvrđivanja uvjeta za izricanje upravno-kaznene mjere zbog povrede odredbi ZZTN-a Agencija vodi sukladno pravilima propisanim člankom 52. ZZTN-a.

Cilj upravno-kaznenih mjera je osiguravanje učinkovitog tržišnog natjecanja, kažnjavanje počinitelja povreda ZZTN-a te otklanjanje štetnih posljedica takvih povreda i odvraćanje drugih poduzetnika od kršenja odredaba ZZTN-a, a u skladu s člankom 60. ZZTN-a.

Sukladno članku 64. stavku 2. ZZTN-a, pri izricanju upravno-kaznene mjere Agencija uzima u obzir sve olakotne i otegotne okolnosti kao što su težina povrede, vrijeme trajanja povrede i posljedice te povrede kako za druge poduzetnike na tržištu tako i za potrošače. Pri tome se primjenjuje dvostupanjska metodologija izračuna upravno-kaznene mjere na način da se utvrđuje osnovni iznos upravno-kaznene mjere za poduzetnika, a zatim se tako utvrđeni iznos smanjuje ili povećava ovisno o utvrđenim olakotnim i/ili otegotnim okolnostima.

Nadalje, u skladu s člankom 64. stavkom 4. ZZTN-a, propisane su okolnosti koje Agencija osobito cijeni olakotnima, a stavkom 7. istog članka predviđeno je kako Agencija može dodatno smanjiti iznos upravno-kaznene mjere onom poduzetniku za kojeg utvrdi da se nalazi u teškoj financijskoj situaciji i koji je povrijedio odredbe ZZTN-a, ako on podnese Agenciji relevantne dokaze da bi izricanje upravno-kaznene mjere, u iznosu kako je to propisano ZZTN-om, nepovratno ugrozilo njegovu ekonomsku održivost i dovelo do potpunog gubitka vrijednosti njegove imovine. U takvom slučaju, sukladno stavku 8. istog članka, kao i u drugim slučajevima u kojima je utvrđeno da narušavanje tržišnog natjecanja nije bilo značajno, odnosno da nije imalo negativan učinak na tržištu, Agencija može poduzetniku izreći simboličnu upravno-kaznenu mjeru, pri čemu razloge za takvu odluku mora posebno obrazložiti.

Temeljem članka 2. stavka 1. točke c) Uredbe o upravno-kaznenim mjerama prihod poduzetnika na osnovu kojeg se izračunava osnovni iznos upravno-kaznene mjere predstavlja vrijednost prodaje roba i/ili usluga koji je poduzetnik ostvario isključivo od obavljanja djelatnosti na mjerodavnom tržištu na kojem je Agencija utvrdila povredu ZZTN-a i to, sukladno članku 5. stavku 2. Uredbe o upravno-kaznenim mjerama, tijekom posljednje poslovne godine za koju postoje zaključena financijska izvješća.

Nadalje, a s obzirom da je trajanje predmetnog zabranjenog sporazuma utvrđeno u razdoblju od 23. listopada 2013. do 17. siječnja 2014., Agencija je pri izračunu osnovnog iznosa upravno-kaznene mjere postupila u skladu s odredbom članka 4. stavka 4. Uredbe o upravno-kaznenim mjerama kojim je utvrđeno kako će se razdoblja kraća od šest mjeseci, smatrati razdobljem od pola godine. Ujedno, a u skladu s odredbom članka 5. stavka 2. Uredbe o upravno-kaznenim mjerama, Agencija je kao prihode poduzetnika uzela prihode ostvarene na mjerodavnom tržištu u 2013. godini.

Agencija je napravila uvid u prihode poduzetnika, kako ukupne prihode poduzetnika tako i u prihode poduzetnika ostvarene od obavljanja djelatnosti na mjerodavnom tržištu, te se u Tablici 1. daje prikaz istih.

Tablica 1. Ukupni prihodi stranaka ostvareni u 2013. godini i prihodi stranka ostvareni u 2013. godini na mjerodavnom tržištu na teritoriju Republike Hrvatske

R.BR	PODUZETNIK	UKUPAN PRIHOD U 2013. (u kn, bez PDV-a)	PRIHOD NA MJERODAVNOM TRŽIŠTU U 2013. (u kn, bez PDV-a)
1.	SOKOL MARIĆ d.o.o.	298.410.188,00	[...]
2.	SECURITAS HRVATSKA d.o.o.	96.096.616,00	[...]
3.	AKD-ZAŠTITA d.o.o.	94.942.474,00	[...]
4.	KLEMM SIGURNOST d.o.o.	91.796.403,00	[...]
5.	BILIĆ-ERIĆ d.o.o.	81.119.519,00	[...]
6.	V GRUPA d.o.o.	46.171.560,00	[...]
7.	ARSENAL-IVEZIĆ d.o.o.	15.120.330,00	[...]

Izvor: podnesci poduzetnika dostavljeni Agenciji

Sukladno odredbama članka 4. stavka 1. Uredbe o upravno-kaznenim mjerama, Agencija će osnovni iznos upravno-kaznene mjere izračunati određujući primjerenu visinu postotka od prihoda poduzetnika, a visina postotka ovisi o težini povrede ZZTN-a, te dobiveni iznos pomnožiti s brojem godina trajanja povrede. Temeljem članka 4. stavka 3. Uredbe o upravno-kaznenim mjerama, postotak od prihoda se u pravilu utvrđuje u visini do najviše 30% prihoda poduzetnika.

Ujedno, Agencija ističe kako je prilikom utvrđivanja težine povrede ZZTN-a, Agencija sukladno odredbama članka 6. stavka 2. Uredbe o upravno-kaznenim mjerama, obvezna uzimati u obzir niz čimbenika poput vrste povrede odredbi ZZTN-a, veličini tržišnih udjela poduzetnika – sudionika povrede, zemljopisno područje na kojem povreda ima odnosno može imati učinak te je li povreda u praksi izvršena ili je samo ostavljena otvorena mogućnost za izvršenje povrede.

U konkretnom slučaju Agencija je utvrdila kako se radi o zabranjenom sporazumu koji je postignut između poduzetnika koji su međusobni konkurenti i djeluju na istom mjerodavnom tržištu, a koji sporazum se odnosi na izravno utvrđivanje cijena te kao takav predstavlja jedan od najtežih oblika narušavanja tržišnog natjecanja. Ujedno, Agencija je utvrdila da stranke svoju djelatnost, odnosno djelatnost pružanja usluga privatne tjelesne zaštite, obavljaju na području Republike Hrvatske te kako je time sporazum imao odnosno mogao imati učinke na području cjelokupnog teritorija Republike Hrvatske.

Nadalje, iako Agencija ne raspolaže podacima prema kojima bi mogla precizno utvrditi tržišne udjele stranaka na mjerodavnom tržištu, budući da je u konkretnom predmetu riječ o horizontalnom sporazumu koji sadrži ograničenja koja se smatraju teškim ograničenjima tržišnog natjecanja i nije nužno detaljno utvrđivanje tržišne snage poduzetnika, pri izračunu osnovnog iznosa upravno-kaznene mjere Agencija je uzela u obzir i činjenicu da stranke ovog postupka imaju značajnu tržišnu snagu na tržištu pružanja usluga privatne tjelesne zaštite. Navedeno se ističe i u samom Priopćenju izdanom nakon Sastanka gdje se navodi kako, citat: „Okupljeni poduzetnici čine 65% tržišta te predstavljaju gotovo 70% zaposlenih u predmetnom sektoru“.

Vezano uz izvršenje povrede u praksi, Agencija je utvrdila kako je sporazum u praksi djelomično izvršen, s obzirom na to da je uvidom u dokumentaciju razvidno kako su stranke pored dogovorene minimalne cijene pružanja usluga privatne zaštite u iznosu od 32,50 kuna nudile predmetne usluge i za iznose više i niže u odnosu na dogovoreni minimalni iznos.

Člankom 7. stavkom 1. Uredbe o upravno-kaznenim mjerama propisano je da Agencija, u slučajevima kartelnih povreda kojima se dogovaraju cijene, dijele tržišta i ograničava proizvodnja, može osnovni iznos upravno-kaznene mjere, neovisno od vremena sudjelovanja

poduzetnika u povredi ZZTN-a, uvećati za dodatni iznos do najviše 25% prihoda poduzetnika. U konkretnom slučaju Agencija je, u odnosu na svaku stranku, izvršila uvećanje osnovnog iznosa, na način da je dobiveni osnovni iznos uvećan za dodatni iznos od 1% prihoda poduzetnika kojemu se upravno-kaznena mjera izriče.

Slijedom navedenog, za svakog pojedinog poduzetnika sudionika predmetnog zabranjenog sporazuma utvrđen je osnovni iznos upravno-kaznene mjere kako je prikazano u Tablici 2.

Tablica 2. Osnovni iznos upravno-kaznene mjere izrečene strankama u postupku prisutnim na sastanku 23. listopada 2013.

R.BR	PODUZETNIK	OSNOVNI IZNOS UPRAVNO-KAZNE NE MJERE (u kn)
1.	SOKOL MARIĆ d.o.o.	10.252.000,00
2.	SECURITAS HRVATSKA d.o.o.	4.467.000,00
3.	AKD-ZAŠTITA d.o.o.	3.937.000,00
4.	KLEMM SIGURNOST d.o.o.	5.054.000,00
5.	BILIĆ-ERIĆ d.o.o.	4.094.000,00
6.	V GRUPA d.o.o.	1.258.000,00
7.	ARSENAL-IVEZIĆ d.o.o.	745.000,00

Nakon što utvrdi osnovni iznos upravno-kaznene mjere za svakog poduzetnika, Agencija tako utvrđeni iznos može smanjiti ili povećati ukoliko utvrdi postojanje olakotnih i/ili otegotnih okolnosti, u smislu članka 64. ZZTN-a.

Agencija je utvrdila kako je u konkretnom predmetu sporazum djelomično izvršen. Navedeno je Agencija utvrdila s obzirom na to da je uvidom u ponude stranaka razvidno kako dogovoreni iznos od 32,50 kuna i više iznose stranke nisu naznačivale na svim ponudama na natječajima na kojima su sudjelovali, odnosno da su usluge privatne tjelesne zaštite nudili i po cijeni koja je niža u odnosu na iznos od 32,50 kuna. Iako su stranke tijekom postupka navedeno utvrđenje navodile kao dokaz nepostojanja sporazuma, Agencija isto može sagledati samo kao olakotnu okolnost, no ne i kao okolnost koja bi stranke mogla ekskulpirati od odgovornosti za počinjenu povredu. Stoga Agencija navodi kako je navedeno i cijenila kao olakotnu okolnost prilikom utvrđivanja visine upravno-kaznene mjere, s time da je u odnosu na poduzetnike Sokol Marić i Klemm Sigurnost, Agencija dodatno u obzir uzela činjenicu da su navedeni poduzetnici u svim svojim ponudama u promatranom razdoblju nudili iznose niže od dogovorenih.

Nadalje, Agencija je trajanje zabranjenog sporazuma utvrdila u razdoblju počevši s danom održavanja Sastanka, 23. listopada 2013. do 17. siječnja 2014., kojeg je dana pokrenut ovaj postupak protiv stranaka. Kako je to i ranije navedeno sporni iznos se učestalije pojavljivao u ponudama stranaka neposredno nakon održavanja Sastanka, da bi se kasnije prestao primjenjivati, te se zadnji put naznačuje u ponudi jedne od stranaka u siječnju 2014. Iz navedenog se može zaključiti da je predmetni sporazum imao izrazito kratko trajanje, a što je Agencija cijenila kao olakotnu okolnost u o odnosu na sve stranke ovog postupka.

Poduzetnici Sokol Marić i Bilić Erić istaknuli su kao olakotnu okolnost, između ostalog, činjenicu da nikada ranije nisu počinili povrede odredbi ZZTN-a te da slijedom toga nikada nisu bili kažnjavani za kršenje bilo kojih povreda odredbi ZZTN-a. Agencija ističe kako je točno da poduzetnici Sokol Marić i Bilić Erić nisu dosad kažnjavani za povredu odredbi ZZTN-a, a isto je utvrdila i za ostale stranke u postupku.

Shodno tomu, Agencija je dosadašnje postupanje stranaka u smislu da protiv nikog od njih Agencija do pokretanja ovog postupka nije vodila postupke iz svoje nadležnosti, ocijenila kao olakotnu okolnost prilikom utvrđivanja visine upravno-kaznene mjere.

U odnosu na poduzetnika V Grupa Agencija je, nakon što je napravila uvid u Rješenje o otvaranju predstečajne nagodbe, dodatno uzela u obzir činjenicu da se isti nalazi u teškoj financijskoj situaciji.

Navode većine poduzetnika stranaka ovog postupka kako je povreda nastupila kao posljedica nehaja Agencija nije cijnila kao olakotnu okolnost u konkretnom predmetu, a razloge za donošenje takve odluke Agencija je već objasnila pod točkom 8. ovog rješenja.

Većina poduzetnika, stranaka u ovom postupku, predložila je Agenciji pri izračunu upravno-kaznene mjere kao olakotnu okolnost cijniti dobru suradnju s Agencijom tijekom cijelog postupka. No, Agencija, ne osporavajući da su svi poduzetnici, izuzev poduzetnika V Grupa, u potpunosti surađivali s Agencijom, ipak navedeno nije cijnila kao olakotnu okolnost. Agencija navedeno obrazlaže na način da suradnja niti jednog od poduzetnika nije prelazila obveze utvrđene člankom 41. ZZTN-a, te stoga isto nije mogla uzeti u obzir kao olakotnu okolnost prilikom utvrđivanja visine upravno-kaznene mjere ističući kako su stranke samo postupale u skladu sa svojom zakonskom obvezom.

U odnosu na poduzetnika V Grupa u postupku je utvrđeno postojanje otegotnih okolnosti budući da navedeni poduzetnik nije postupio sukladno zahtjevu Agencije te dostavio dokumentaciju koju je Agencija tražila. Naime, Zaključkom, u točki 2. izreke, Agencija je zatražila sve ponude s kojima je poduzetnik V Grupa sudjelovao na javnim natječajima u razdoblju od 23. listopada 2013. pa do pokretanja postupka. S obzirom na to da je predmetni poduzetnik dostavio samo ponude na natječajima na kojima je izabran za najpovoljnijeg ponuditelja, Agencija ga je dopisom od 11. veljače 2014. ponovno pozvala na dostavu tražene dokumentacije. Poduzetnik V Grupa se dopisom od 17. veljače 2014. upućenim putem elektroničke pošte, očitovao da je V Grupa dostavila Agenciji svu dokumentaciju koja se odnosi na javne natječaje na kojima su sudjelovali i nudili pružanje usluga privatne tjelesne zaštite te kako su se prijavljivali samo na one natječaje na koje su procijenili da bi mogli biti uspješni.

Ipak, Agencija je uvidom u dokumentaciju zaprimljenu od drugih poduzetnika i naručitelja usluga privatne tjelesne zaštite, utvrdila kako je V Grupa sudjelovao na natječaju Ministarstva zdravlja te svoju ponudu dao 26. listopada 2013., kao i na natječaju Centra za rehabilitaciju „Silver“ na kojem je svoju ponudu dao 17. siječnja 2014.

S obzirom na to da se V Grupa izričito očitovala kako je dostavila cjelokupnu dokumentaciju, a Agencija je utvrdila da su sudjelovali na bar još dva natječaja, navedeno je ocijenila kao otegotnu okolnost u odnosu na V Grupu, pogotovo stoga jer je utvrdila da je na jednom od dva naknadno pronađena natječaja, ponuda dana tri dana nakon održavanja Sastanka, te je glasila na iznos od 32,50 kuna.

Agencija nije utvrdila postojanje otegotnih okolnosti na strani ostalih stranaka u postupku.

Nadalje, poduzetnici Securitas Hrvatska, AKD Zaštita, Arsenal Ivezić i V Grupa naveli su da bi im izricanje upravno-kaznene mjere u iznosu kako je to propisano odredbama ZZTN-a nepovratno ugrozilo njihovu održivost, odnosno dovelo do potpunog gubitka imovine te su zatražili umanjenje upravno-kaznene mjere sukladno članku 64. stavku 7. ZZTN-a.

Agencija ističe kako je odredbama ZZTN-a, člankom 64. stavkom 7., predviđena mogućnost dodatnog smanjenja iznosa upravno-kaznene mjere kada bi ona mogla nepovratno ugroziti

održivost poduzetnika odnosno dovesti do potpunog gubitka imovine, no uz uvjet da poduzetnici dostave relevantne dokaze kojima će potkrijepiti isto.

U konkretnom slučaju, poduzetnici nisu dostavili relevantne dokaze i detaljna obrazloženja iz kojih je razvidno da će im izricanje upravno-kaznene mjere uzrokovati neodrživost i potpuni gubitak imovine.

Dokazi koje je dostavio poduzetnik AKD-Zaštita ne ukazuju na to kako će izrečena upravno-kaznena mjera dovesti do ekonomske neodrživosti i potpunog gubitka imovine poduzetnika. Naime, mišljenje neovisnog financijskog revizora [...] kao i nepravomoćna presuda suda kojom se utvrđuje da je poduzetnik AKD Zaštita oštećen za financijski iznos od [...], Agencija ne može sagledati kao dostatne relevantne dokaze zbog kojih bi se otvorila mogućnost primjene članka 64. stavka 7. ZZTN-a.

Isto tako, Agencija nije uvažila činjenicu da je nad poduzetnikom V Grupa otvoren postupak predstečajne nagodbe u smislu ispunjenja uvjeta za primjenu članka 64. stavka 7. ZZTN-a, a imajući u vidu da V Grupa nije dokazala da bi upravno-kaznena mjera izrečena od strane Agencije u skladu s odredbama ZZTN-a bila razlog ekonomske neodrživosti tog poduzetnika i potpunog gubitka njegove imovine. Ujedno, Agencija smatra kako je sam ishod postupka predstečajne nagodbe nad poduzetnikom nepredvidiv kao i da isti ne vodi nužno ka prestanku postojanja poduzetnika već upravo suprotno, isti se provodi s ciljem uspostavljanja likvidnosti i solventnosti poduzetnika.

Pored navedenog, upravno-kaznena mjera koju je Agencija izrekla poduzetnicima Securitas Hrvatska, AKD Zaštita, Arsenal Ivezić i V Grupa predstavlja 1,07 posto ukupnih prihoda poduzetnika Securitas Hrvatska, zatim 0,95 posto ukupnih prihoda poduzetnika AKD Zaštita, 0,63 posto ukupnih prihoda poduzetnika V Grupa i 1,13 posto ukupnih prihoda poduzetnika Arsenal Ivezić ostvarenih u 2013. što ne bi trebalo nepovratno ugroziti njihovu održivost, odnosno dovesti do potpunog gubitka imovine.

Agencija ističe da iako ZZTN, u članku 64. stavku 8., predviđa izricanje simbolične upravno-kaznene mjere te da je većina stranaka ovog postupka predložila upravo izricanje simbolične upravno-kaznene mjere, Agencija u ovom predmetu nije utvrdila postojanje takvih posebnih okolnosti u odnosu na bilo koju stranku ovog postupka.

Slijedom navedenog, a imajući u vidu sve otegotne i olakotne okolnosti koje je Agencija utvrdila u ovom postupku, strankama – sudionicima zabranjenog sporazuma utvrđen je konačni iznos upravno-kaznene mjere koji je prikazan u Tablici 3.:

Tablica 3. Iznos upravno-kaznene mjere izrečene strankama u postupku prisutnim na sastanku 23. listopada 2013.

R.BR	PODUZETNIK	IZNOS UPRAVNO-KAZNENE MJERE (u kn)
1.	SOKOL MARIĆ d.o.o.	1.333.000,00
2.	SECURITAS HRVATSKA d.o.o.	1.027.000,00
3.	AKD-ZAŠTITA d.o.o.	905.000,00
4.	KLEMM SIGURNOST d.o.o.	657.000,00
5.	BILIĆ-ERIĆ d.o.o.	942.000,00
6.	V GRUPA d.o.o.	289.000,00
7.	ARSENAL-IVEZIĆ d.o.o.	171.000,00

Agencija ističe, a s obzirom da je člankom 61. ZZTN-a propisano da u upravno-kaznena mjera koja se može izreći pojedinom poduzetniku može iznositi najviše 10 posto vrijednosti ukupnoga prihoda koji je poduzetnik ostvario u posljednjoj godini za koju postoje zaključena godišnja financijska izvješća, kako je nakon izračuna iznosa upravno-kaznenih mjera provjerila prelaze li utvrđeni iznosi zakonski maksimum od 10 posto ukupnih prihoda stranaka. Agencija je utvrdila kako iznosi upravno-kaznenih mjera ne prelaze 10 posto ukupnih prihoda stranaka.

10. Odluka Vijeća za zaštitu tržišnog natjecanja

Na temelju provedenog postupka Vijeće je utvrdilo na 40. sjednici održanoj 28. listopada 2014., a sukladno ovlastima iz članka 30. ZZTN-a, da su poduzetnici Sokol Marić, Securitas Hrvatska, AKD Zaštita, Klemm Sigurnost, Bilić Erić, V Grupa i Arsenal Ivezic sklopili zabranjeni sporazum na način da su na sastanku održanom u prostorijama poduzetnika „Tectus“, Zagreb, Radnička cesta 48, 23. listopada 2013. godine, dogovorili minimalnu cijenu usluga privatne tjelesne zaštite čime su u razdoblju od 23. listopada 2013. do 17. siječnja 2014. narušili tržišno natjecanje izravnim utvrđivanjem cijena u smislu članka 8. stavka 1. ZZTN-a.

Nakon provedenog posebnog postupka utvrđivanja postojanja uvjeta za izricanje upravno-kaznene mjere, Vijeće je na 11. sjednici održanoj 17. ožujka 2015. utvrdilo postojanje uvjeta za izricanje upravno-kaznene mjere kao i svih okolnosti relevantnih za određivanje njihove visine.

Vijeće je stoga odlučilo da se poduzetnicima, strankama u ovom postupku izreknu upravno-kaznene mjere u sljedećim iznosima:

- 1.333.000,00 kuna – poduzetniku Sokol Marić;
- 1.027.000,00 kuna – poduzetniku Securitas Hrvatska;
- 905.000,00 kuna – poduzetniku AKD-Zaštita;
- 657.000,00 kuna - poduzetniku Klemm Sigurnost;
- 942.000,00 kuna – poduzetniku Bilić-Erić;
- 289.000,00 kuna – poduzetniku V Grupa;
- 171.000,00 kuna - poduzetniku Arsenal Ivezic

Temeljem članka 52. stavka 6. ZZTN-a Agencija sukladno odlukama Vijeća kojima je utvrđeno narušavanje tržišnog natjecanja i kojima je utvrđeno postojanje uvjeta za izricanje upravno-kaznene mjere i njezina visina, okončava postupak donošenjem jedinstvenog rješenja.

10.1. Odluka Vijeća o postojanju zabranjenog sporazuma

Vijeće je nesporno utvrdilo na 40. sjednici održanoj 28. listopada 2014., sukladno ovlastima iz članka 30. ZZTN-a, da su poduzetnici Sokol Marić, Securitas Hrvatska, AKD Zaštita, Klemm Sigurnost, Bilić Erić, V Grupa i Arsenal Ivezic sklopili zabranjeni sporazum u smislu članka 8. stavka 1. ZZTN-a.

Zabranjeni sporazum, prema utvrđenju Vijeća, navedeni poduzetnici su postigli na način da su na sastanku održanom u prostorijama poduzetnika Tectus d.o.o sa sjedištem u Zagrebu, Radnička cesta 48, 23. listopada 2013. godine, dogovorili minimalnu cijenu usluga privatne tjelesne zaštite čime su u razdoblju od 23. listopada 2013. do 17. siječnja 2014. narušili tržišno natjecanje izravnim utvrđivanjem cijena.

Predmetni sporazum temeljem članka 8. stavka 2. ZZTN-a je ništav.

Iako su stranke tijekom cijelog postupka nastojale dokazati kako je Agencija pogrešno utvrdila sadržaj Sastanka, te kako se na Sastanku razgovaralo o raznim temama koje nikako ne mogu biti predmet postupka pred Agencijom, Vijeće je nesporno utvrdilo da je jedna od tema na Sastanku, a koja u konačnici predstavlja dogovor o minimalnoj cijeni usluga privatne tjelesne zaštite, sporna s aspekta propisa o tržišnom natjecanju.

Naime, dogovori o cijenama, podjeli tržišta i slične aktivnosti poduzetnika koji posluju na istom tržištu, suprotan je samoj biti i svrsi tržišnog gospodarstva. Takvim se dogovorima sprječava optimalna alokacija resursa, ukida konkurencija među poduzetnicima, kao temeljni pokretač razvoja tržišnog gospodarstva, a postojanje više tržišnih takmaca samo je formalne naravi jer oni, dogovarajući istu cijenu za istu uslugu koju pružaju različiti poduzetnici s različitim troškovima i različitom proizvodnosti i efikasnosti poslovanja zapravo djeluju kao jedan poduzetnik ili „kolektivni“ monopolist. Nadalje, kartelni sporazumi, u pravilu, imaju za cilj osigurati opstanak i onom najmanje efikasnom poduzetniku, ali i ekstra profit onima koji imaju bolju efikasnost poslovanja i najveću korist od takvog dogovora.

Predmetni sporazum ima sve elemente kartelnog sporazuma. Naime, u konkretnom slučaju, na Sastanku je, uz nazočnost još nekolicine osoba, prisustvovalo više neovisnih poduzetnika koji su jedni drugima izravni tržišni takmaci jer djeluju na istoj razini proizvodnje odnosno distribucije na istom mjerodavnom tržištu.

Vijeće ističe kako je takvo okruženje, u smislu poštivanja propisa o tržišnom natjecanju, u potpunosti nepodobno za bilo kakav razgovor o cijenama i troškovima poslovanja, a pogotovo u smislu usuglašavanja istih. S obzirom na to da stranke tijekom ovog postupka nisu niti osporavale, dok su pojedine čak i isticale, kako se na Sastanku usuglašavalo da je minimalni trošak sata rada zaštitara 32,50 kuna te da taj iznos predstavlja donju granicu ispod koje nije rentabilno poslovanje za niti jednog od njih, Vijeće ističe da takav dogovor o minimalnoj cijeni po kojoj će stranke nuditi svoje usluge predstavlja jednu od najtežih povreda tržišnog natjecanja.

Takvim dogovorom prestaje postojati motiv odnosno potreba sudionika sporazuma da se natječu u kvaliteti usluge te se uklanja svaka neizvjesnost u poslovanju sudionika dogovora. Na taj način izbjegnuto je rizik koji sa sobom nosi tržišno natjecanje i ostavljena je velika mogućnost da umjesto međusobne konkurencije tržištem upravlja njihov dogovor.

Vijeće ističe da je većina stranaka, dogovoreni iznos, koji predstavlja minimalnu cijenu usluge i ponudila na natječajima na kojima su sudjelovali nakon održanog sastanka iz čega se može zaključiti da je sporazum i primjenjivan, pa makar i djelomično, u praksi.

Dakle, nesporno je da su stranke umjesto uobičajenog tržišnog ponašanja koje se sastoji u prihvaćanju rizika konkurencije pokušale pronaći jednostavniji put te izabrale dogovor koji bi eliminirao natjecanje između njih, a na štetu učinkovitog tržišnog natjecanja na mjerodavnom tržištu i posljedično štete za potrošače.

Vijeće je nadalje utvrdilo kako je većina stranaka u razdoblju neposredno nakon održavanja Sastanka višekratno ponudila dogovoreni minimalni iznos od 32,50 kune, no kako se s odmakom vremena postupno napuštao predmetni dogovor. Navedeno je Vijeće utvrdilo kako uvidom u dokumentaciju tako i prema navodima pojedinih stranaka koji su u tom razdoblju u medijima izražavali nezadovoljstvo i razočaranje zbog „nepridržavanja dogovorenog“.

Vijeće ističe kako činjenica da se stranke dogovora nisu držale u potpunosti, odnosno da neke nisu postupale u skladu s dogovorom, ne može nikako značiti da u tom slučaju ne postoji odgovornosti stranaka za povredu propisa o tržišnom natjecanju, a pogotovo se ne

može smatrati dokazom o nepostojanju sporazuma, što je jedna od stranaka u ovom postupku i istaknula.

Vijeće napominje kako svaki pojedini poduzetnik mora samostalno donositi poslovne odluke i odrediti svoje ponašanje na tržištu na način da ne smije postojati koordinacija i dogovor među konkurentima kojima se smanjuje nesigurnost budućeg postupanja budući da to smanjuje rizik donošenja poslovnih odluka u kompetitivnom okruženju.

Vijeće ističe kako se ovdje radi o sporazumu koji je zabranjen prema cilju, pa njegov učinak i nije potrebno dokazivati. Drugim riječima, s obzirom da takvi dogovori već po svojoj prirodi imaju za cilj narušavanje tržišnog natjecanja, u konkretnom slučaju nije nužno dokazati i antikompetitivne učinke takvog ponašanja na samo tržište. Stoga Agencija nije detaljno analizirala niti utvrđivala konkretne posljedice na tržište, odnosno na interese potrošača nastale sklapanjem predmetnog sporazuma.

Naime, sukladno članku 24. Smjernica o horizontalnim sporazumima ograničenje tržišnog natjecanja po cilju je ono koje po svojoj samoj suštini ima mogućnost ograničavanja tržišnog natjecanja u smislu članka 101. stavka 1. Ugovora o funkcioniranju Europske unije, kojem sadržajno odgovara članak 8. stavak 1. ZZTN-a, a ispitivanje stvarnih ili potencijalnih učinaka sporazuma na tržištu nije potrebno kad se utvrdi njegov protutržišni cilj.

Temeljem točke 20. Smjernica, kada se utvrdi da sporazum ima za cilj sprječavanje, ograničavanje ili narušavanje tržišnog natjecanja, nema potrebe uzimati u obzir i njegove konkretne učinke. To znači da su takvi sporazumi zabranjeni *per se* bez obzira jesu li nastupili njihovi stvarni učinci na tržišno natjecanje ili ne.

Sukladno točki 21. Smjernica, ograničenja tržišnog natjecanja prema cilju jesu ona ograničenja koja već po samoj svojoj prirodi imaju mogućnost ograničavanja tržišnog natjecanja, a sukladno točki 22. Smjernica, sadržaj konkretnog sporazuma i njegovi objektivni ciljevi relevantni su pri ocjeni ima li taj sporazum za cilj ograničiti tržišno natjecanje. Prema točki 23. Smjernica, u slučaju horizontalnog sporazuma, o kakvom je sporazumu u konkretnom slučaju riječ, ograničenja tržišnog natjecanja prema cilju uključuju dogovaranje cijena ili drugih trgovinskih uvjeta, ograničavanje proizvodnje i podjelu tržišta, itd.

Na predmetni sporazum ne mogu se primijeniti odredbe članka 10. ZZTN-a o skupnom izuzeću pojedinih sporazuma. Uvjeti za skupno izuzeće sporazuma pobliže su utvrđeni uredbama Vlade RH o skupnom izuzeću određenih vrsta sporazuma iz članka 10. ZZTN-a.

Iako se Uredba o horizontalnim sporazumima primjenjuje naročito na sporazume o istraživanju i razvoju i sporazume o specijalizaciji, njene se odredbe na odgovarajući način primjenjuju i na druge vrste horizontalnih sporazuma. Sukladno članku 1. Uredbe o horizontalnim sporazumima, horizontalni sporazumi su oni koji su sklopljeni između dva ili više neovisnih poduzetnika koji djeluju na istoj razini proizvodnje, odnosno distribucije. Dakle, riječ je o sporazumima sklopljenim između konkurenata na mjerodavnom tržištu.

Člankom 11. stavkom 1. točkom c) i člankom 13. stavkom 1. točkom a) Uredbe o horizontalnim sporazumima, dogovor o cijenama je utvrđen kao teško ograničenja tržišnog natjecanja. Na sporazume poduzetnika koji sadrže takva teška ograničenja tržišnog natjecanja ne mogu se ni u kojem slučaju primijeniti odredbe o skupnom izuzeću. Kako predmetni sporazum jest upravo svojevrsni dogovor o cijenama dakle sadrži teško ograničenja tržišnog natjecanja, taj sporazum ne ispunjava uvjete za skupno izuzeće u smislu članka 10. ZZTN-a.

U konkretnom slučaju ispitana je i moguća primjena Uredbe o sporazumima male vrijednosti. Sukladno članku 1. stavku 2. Uredbe o sporazumima male vrijednosti, na sporazume male

vrijednosti koji zadovoljavaju uvjete iz te uredbe ne primjenjuju se odredbe o zabranjenim sporazumima iz članka 8. stavka 1. ZZTN-a.

Međutim, člankom 6. stavkom 1. Uredbe o sporazumima male vrijednosti propisano je kako se sporazumi, koji unatoč neznatnom tržišnom udjelu sudionika sporazuma i njihovih povezanih poduzetnika sadrže odredbe koje se smatraju teškim ograničenjima tržišnog natjecanja, ne smatraju sporazumima male vrijednosti. Članak 7. iste uredbe kao teška ograničenja tržišnog natjecanja, u sporazumima male vrijednosti sklopljenim između stvarnih ili potencijalnih konkurenata, navode se ona ograničenja koja izravno ili neizravno, samostalno ili zajedno s ostalim čimbenicima pod kontrolom ugovornih strana, imaju cilj utvrđivanje cijena kod prodaje proizvoda trećim stranama, ograničavanje proizvodnje ili prodaje te podjelu tržišta ili kupaca.

Stoga je Agencija, temeljem odluke Vijeća, odlučila kao u točki I i II. izreke ovoga rješenja.

10.2. Odluka Vijeća o visini upravno-kaznene mjere

Vijeće je prilikom donošenja odluke o visini upravno-kaznene mjere u obzir uzelo sve činjenice i okolnosti utvrđene u postupku utvrđivanja postojanja uvjeta za izricanje upravno-kaznene mjere, a koje su detaljno obrazložene u točki 9.2. ovog rješenja te će iste u daljnjem dijelu teksta samo ukratko navesti.

Prilikom određivanja osnovnog iznosa upravno-kaznene mjere Vijeće je u obzir uzelo činjenicu kako je u konkretnom slučaju riječ o kartelnom sporazumu koji predstavlja najteži oblik povrede odredbi ZZTN-a koji sadrži teška ograničenja tržišnog natjecanja, a koji se u konkretnom slučaju, očituje u izravnom utvrđivanju cijena.

Nadalje, Vijeće je također uzelo u obzir činjenicu da je u postupku kao vrijeme trajanja sporazuma utvrđeno izrazito kratko vremensko razdoblje u kojem je sporazum djelomično primjenjivan. No ujedno je utvrdilo da se njegova primjena odnosila na čitavi teritorij Republike Hrvatske te da sudionici Sastanka, odnosno stranke, zajedno imaju značajan tržišni udio na mjerodavnom tržištu.

Ujedno, Vijeće ističe kako je pri izračunu osnovnog iznosa upravno-kaznenih mjera stranaka korišten prihod istih ostvaren na mjerodavnom tržištu u 2013. godini, a u skladu s člankom 5. stavkom 2. Uredbe o upravno-kaznenim mjerama.

Nakon što je Vijeće utvrdilo osnovni iznos Vijeće je razmatralo olakotne i otegotne okolnosti u odnosu na svakog pojedinog poduzetnika sudionika predmetnog zabranjenog sporazuma.

Kao olakotne okolnosti u odnosu na sve stranke Vijeće je uzelo u obzir činjenicu da je sporazum djelomično primjenjivan u praksi, odnosno da su stranke u svojim ponudama naznačivale i druge iznose (i manje) od onog dogovorenog na Sastanku, te da je na taj način ipak, u nekom dijelu, postojalo tržišno natjecanje na mjerodavnom tržištu, a u odnosu na poduzetnike Sokol Marić i Klemm Sigurnost Vijeće je dodatno cijenilo kao olakotnu okolnost činjenicu da nisu primjenjivali dogovoreni iznos u svojim ponudama, odnosno da su usluge nudili po nižim cijenama od dogovorene.

Nadalje, kao olakotnu okolnost u odnosu na sve stranke Vijeće je također, ne ulazeći u razloge zašto je tomu tako, uzelo u obzir činjenicu da je predmetni sporazum ipak bio kratkog trajanja, te da bi njegovo dulje trajanje zasigurno uzrokovalo znatno teže moguće posljedice za tržište, a time i potrošače.

Činjenicu da do pokretanja ovog postupka Agencija nije pokretala postupke iz svoje nadležnosti protiv ni jedne od stranaka, Vijeće je također ocijenilo kao olakotnu okolnost u odnosu na sve stranke u postupku te je istu uvažilo prilikom utvrđivanja visine upravno-kaznene mjere.

Navode o tome kako su stranke postupale s nehajem odnosno kako nisu postupale s namjerom i kako nisu znale da bi se njihovo postupanje moglo podvesti pod članak 8. stavak 1. ZZTN-a, Vijeće nije cijeniло kao olakotnu okolnost. Stav Agencije zbog kojeg nije prihvatila navode o nehajnom postupanju kao olakotnu okolnost, Agencija je obrazložila detaljnije pod točkom 8. ovog rješenja.

Vijeće također nije cijeniло kao olakotnu okolnost dobru suradnju stranaka s Agencijom tijekom postupka, a imajući u vidu da ista nije prelazila zakonsku obvezu prema kojoj bi stranke bile novčano kažnjene da nisu postupale u skladu sa zahtjevima Agencije.

Vežano uz postojanje otegotnih okolnosti Vijeće ističe kako je istu utvrdilo samo u odnosu na poduzetnika V Grupa, dok u odnosu na druge poduzetnike, sudionike zabranjenog sporazuma, Vijeće nije utvrdilo postojanje otegotnih okolnosti.

Kao otegotnu okolnost kod poduzetnika V Grupa Vijeće je cijeniло činjenicu da isti nije postupio u skladu sa zahtjevom Agencije i dostavio Agenciji dokumentaciju koja joj je bila potrebna za utvrđenje bitnih činjenica u postupku, a kako je to već obrazloženo pod točkom 9.2. ovog rješenja.

U odnosu na stranke koje su istaknule zahtjev da im se upravno-kaznena mjera umanjí s osnova članka 64. stavka 7. ZZTN-a, navodeći da bi im izricanje upravno-kaznene mjere u iznosu u kojem je to propisano ZZTN-om ugrozilo ekonomsku održivost i dovelo do potpunog gubitka imovine, isti nisu potkrijepile relevantnim objektivnim dokazima, stoga Vijeće zbog istog nije moglo pristupiti umanjénju upravno-kaznene mjere s tog osnova.

Pored toga, Vijeće smatra kako izrečene upravno-kaznene mjere svojom pojedinačnom visinom u odnosu na pojedine ukupne prihode stranaka čine manji dio te stoga njihovim izricanjem niti jedna od stranaka ne bi trebala biti dovedena u situaciju ekonomske neodrživosti ili potpunog gubitka imovine.

Vežano uz prijedlog za izricanje simbolične upravno-kaznene mjere, koji prijedlog je istaknula većina stranaka ovog postupka, Vijeće ističe kako nije utvrdilo postojanje posebnih okolnosti koje bi stvorile uvjete za izricanje simbolične upravno-kaznene mjere.

Vijeće ističe kako je Agencija izvršila dodatno uvećanje osnovnih iznosa upravno-kaznenih mjera izrečenih strankama, u smislu članka 7. stavka 1. Uredbe o upravno-kaznenim mjerama, na način da je iste uvećala za iznos od 1% prihoda poduzetnika. Navedeno uvećanje Agencija smatra primjerenim uzimajući u obzir da je u postupku utvrđeno postojanje sporazuma koji predstavlja jednu od najtežih povreda propisa o tržišnom natjecanju, no za koji sporazum je istovremeno utvrđena i djelomična primjena u izrazito kratkom vremenskom razdoblju.

Slijedom navedenog, razmatrajući sve okolnosti relevantne za utvrđivanje visine upravno-kaznene mjere, Vijeće je donijelo odluku o kažnjavanju stranaka ovog postupka u iznosu kako slijedi:

- 1.333.000,00 kuna – poduzetniku Sokol Marić;
- 1.027.000,00 kuna – poduzetniku Securitas Hrvatska;
- 905.000,00 kuna – poduzetniku AKD-Zaštita;
- 657.000,00 kuna - poduzetniku Klemm Sigurnost;

942.000,00 kuna – poduzetniku Bilić-Erić;
289.000,00 kuna – poduzetniku V Grupa;
171.000,00 kuna - poduzetniku Arsenal Ivezić

Vijeće je mišljenja kako će se izrečenim upravno-kaznenim mjerama postići cilj primjerenog kažnjavanja stranaka, odvratanja navedenih poduzetnika od budućih postupanja kojima se narušava tržišno natjecanje, kao i odvratanja drugih poduzetnika od narušavanja tržišnog natjecanja sklapanjem zabranjenih sporazuma.

11. Izvršenje upravno-kaznene mjere

Temeljem članka 70. stavka 1. ZZTN-a, upravno-kaznena mjera uplaćuje se po izvršnosti rješenja ukoliko nije uložena tužba, odnosno po pravomoćnosti sudske odluke, uračunavajući iznos upravno-kaznene mjere i zakonske zatezne kamate od dana dostave stranci rješenja Agencije do dana plaćanja.

Navedeni iznos uplaćuje se u korist Državnog proračuna Republike Hrvatske na račun broj: HR1210010051863000160, model HR64, poziv na broj odobrenja: 6092-20833-(OIB uplatitelja).

Nakon izvršene uplate obveznik uplate je dužan uplatnicu, kao dokaz o obavljenoj uplati upravno-kaznene mjere, dostaviti Agenciji žurno, a najkasnije po isteku roka od 15 (petnaest) dana od dana pravomoćnosti rješenja s pozivom na broj klase: UP/I 034-03/2013-01/034.

Temeljem članka 70. stavka 3. ZZTN, ako poduzetnik u roku ne uplati upravno-kaznenu mjeru, Agencija će obavijestiti Područni ured Porezne uprave Ministarstva financija na čijem je području sjedište kažnjene osobe, radi naplate upravno-kaznene mjere prisilnim putem prema propisima o prisilnoj naplati poreza. Upravno-kaznena mjera koja na zahtjev Agencije prisilno naplaćuje Porezna uprava uplaćuju se izravno u korist državnog proračuna. Stoga je Agencija, temeljem odluke Vijeća, odlučila kao u točki III. izreke ovoga rješenja.

12. Objava rješenja u „Narodnim novinama“

Sukladno odredbi članka 59. stavka 2. ZZTN-a, a u svezi s člankom 58. stavkom 1. točkom 1. ZZTN-a, izreka ovog rješenja bit će objavljena u «Narodnim novinama», dok će se temeljem članka 59. stavka 3. ZZTN-a, tekst rješenja objaviti na internet stranici Agencije.

Stoga je Agencija, temeljem odluke Vijeća, odlučila kao u točki IV. izreke ovoga rješenja.

Uputa o pravnom lijeku

Protiv ovog rješenja žalba nije dopuštena, ali nezadovoljna stranka može pokrenuti upravni spor pred Visokim upravnim sudom Republike Hrvatske u roku od 30 (trideset) dana, računajući od dana dostave ovoga rješenja.

Predsjednik Vijeća
za zaštitu tržišnog natjecanja

Mladen Cerovac, mag.iur.

Napomena:

Sukladno članku 53. ZZTN-a, podaci koji predstavljaju poslovnu tajnu izuzeti su od objavljivanja te su u tekstu navedeni podaci označeni [...], odnosno koriste se skraćeni nazivi te postoci i podaci u rasponu.